

ОДБРАНА

Година X ■ Број 209 ■ 1. јун 2014. ■ цена 100 динара ■ 1,20 евра

КАТАСТРОФАЛНЕ ПОПЛАВЕ У СРБИЈИ

ЖИВОТ СЕ

ПОЛАКО

ВРАЋА



„Одбрана“ наставља традицију „Раћника“, првог војног листа у Србији, који је изашао 24. јануара 1879.

Издавач

Медија центар „ОДБРАНА“
Београд, Браће Југовића 19
medijacentar@mod.gov.rs

Директор

Славољуб М. Марковић, потпуковник

Главни и одговорни уредник

мр Раденко Мутавцић

Заменик главног уредника

Владимир Почуч, потпуковник

Уредници

Мира Шведић, Душан Глишић, Славица Лужник

Новинари

Сања Анђелковић

Владимир Вјештић

Мирјана Крстовић, потпоручница

Биљана Миљић

Александар Петровић, капетан

Стални сарадници

Станислав Арсић, др Себастијан Балаш,

др Славиша Влачић, Милосав Џ. Ђорђевић,

др Милан Мијалковски, др Зоран Миладиновић,

др Миљан Миликић, Крстан Милошевић,

Никола Остојић, Никола Оташ, Александар

Радић, Влада Ристић, Будимир М. Попадић

Дизајн и прелом

Енес Међедовић (ликовни уредник),

Станислава Струњаш, Марија Марић,

Слободан Михаиловић

(технички уредници)

Фотографија

Стефана Савић (уредница),

Горан Станковић, Душка Стефановић,

Јово Мамула, Даримир Банда (фоторепортери)

Језички редактор

мр Наташа Николић, Слађана Мирчевски

Коректор

Слађана Грба

Секретар редакције

Вера Бјеловук

Документација

Радован Поповић (фото-центар)

ТЕЛЕФОНИ

Директор 3241-258; 23-809

Главни и одговорни уредник 3241-257; 23-808

Секретар редакције 3201-809; 23-079

Прелом 3240-019; 23-583

Маркетинг 3241-026; 3201-765; 23-765

Претплата 3241-009; 3201-995; 23-995

ТЕЛЕФАКС 3241-363

АДРЕСА

11000 Београд, Браће Југовића 19

odbrana@mod.gov.rs

redakcija@odbrana.mod.gov.rs

www.odbrana.mod.gov.rs

Жиро-рачун

840-312849-56 МЦ „Одбрана“

Претплата

За припаднике МО и Војске Србије преко РСЦ
месечно 160 динара. За претплатнике преко
Поштанске штедионице месечно 180 динара.

Штампа „ПОЛИТИКА“ АД, Београд,
ISSN 1452-2160

Магазин излази сваког 1. и 15. у месецу



„Одбрана“ је члан
Европског удружења
војних новинара



БРОЈ 209

Припадници
Војске Србије у одбрани
од поплава

Снимио Јово МАМУЛА

САДРЖАЈ

ДОГАЂАЈИ

6 После поплава у Србији
ЖИВОТ СЕ ПОЛАКО ВРАЋА

14 Сустрет министара Гашића и Шојгуа
РУСИЈА ПРВА ПРИТЕКЛА У ПОМОЋ

16 Испраћај пешадијске
чете у мировну
мисију у Либан
ПОМОЋ ГДЕ ТРЕБА

Припадници пешадијске чете 21.
пешадијског батаљона 2. бригаде
Копнене војске свечано су испраћени
у мисију Уједињених нација UNIFIL у Либану



ИНТЕРВЈУ

20 Пуковник Жером Матеаци, изасланик
одбране Швајцарске
ПОРУКЕ ХУМАНИСТА

ОДБРАНА

24 Историјско-компаративна анализа Колубарске
битке
ТРАГОМ СЛАВНИХ ПОБЕДА

Циљ студијског путовања са историјско-компаративном анализом Колубарске битке био је да полазници Генералштабног и Командно-штабног усавршавања, заједно са другим учесницима, сагледају и идентификују кључне елементе окружења и изврше анализу различитих аспеката велике победе српске војске



СПЕЦИЈАЛНИ
ПРИЛОГ

ВОЈСКА НА ПРВОЈ ЛИНИЈИ



27 Из Сектора за превентивну медицину ВМА ПРЕПОРУКЕ ПРЕВЕНТИВАЦА

■ КУЛТУРА

30 Изложба графике из збирке Галерије Дома Војске ЧИТАЊЕ ЛИНИЈЕ

31 У Дому Војске у Београду ИЗЛОЖБА СЛИКА ИЛИЈЕ БАШИЧЕВИЋА БОСИЉА

32 Нова представа „Солунци говоре” ЧАС ИСТОРИЈЕ О ВЕЛИКОМ РАТУ

Глумци говоре о најсветлијим страницама српске историје и на тај начин оживљавају сећање на све српске родољубе који су несвакидашњим страдањима допринели победи у Великом рату



33 Нова књига др Дарка Танасковића БЕЛЕЗИ ВРЕМЕНА

■ ФЕЉТОН

34 Сећање на др Арчибалда Рајса (2) И СРЦЕ СРБИЈИ

Доласком на Солунски фронт, за који каже да је „почетна станица за повратак у Србију”, па све до уласка у ослобођени Београд, у саставу Моравске дивизије, др Арчибалд Рајс се толико „сродио” са српским бићем и његовом војском, да је постао њихов саставни део

Реч уредника

Поплаве које су задесиле Србију не памте се. Водена стихија понекад је долазила тако брзо да је носила све пред собом, а људи су стизали само да спасу голе животе, не мерећи за куће и имовину. Питање је да ли се могло учинити више у одбрани од поплава, тиме ће се бавити пре свих надлежне институције, али остаје упечатљив утисак жестоке битке са стихијом, која је трајала данима и ноћима, уз велику пожртвованост, солидарност и упорност бранилаца.

Припадници Војске Србије из скоро свих састава и овога пута били су први на линији одбране. Помагали су грађанима широм Србије, јер су поплаве захватиле скоро целу земљу. Користили су сва расположива средства, хеликоптере, амфибије, моторна возила, чамце, пумпе, ауто-цистерне за воду... Евакуисано је угрожено становништво, а хеликоптерима су данима спасавани најугроженији... Хиљаде људи напуњено је песком, постављени су бедеми дугачки километрима и на њима се дежурало непрекидно...

Задивљује исказана солидарност, јер је хиљаде грађана отишло на најкритичнија места да помогне, а сва пажња указана је и евакуисанима у спортским халама, касарнама, студентским домовима, хотелима... Без такве хуманости и солидарности страдања и последице биле би много веће.

Видело се и да Србија има пријатеље у свету, јер је помоћ стигла из великог броја земаља. Спасилачки тимови, хеликоптери, чамци, пумпе за испумпавање воде стигли су из Русије, Бугарске, Словеније, Немачке, Азербејџана, Грчке, Аустрије, Мађарске, Чешке, Македоније, Црне Горе, Белорусије, Европске уније... Многе земље уплатиле су новчану помоћ и најавиле донације у најпотребнијој опреми.

Процењује се да су највеће штете претрпели електроенергетски сектор и пољопривреда. Поплављено је око 80.000 хектара пољопривредног земљишта, срушено или оштећено око 250 мостова, поплављено или угрожено више хиљада објеката, а евакуисано је више од 30.000 људи. Број жртава прешао је 30. Укупан број угрожених градова и општина је 39, а број становника на угроженом подручју 1.643.832.

После претрпелене катастрофе, живот се полако нормализује. Вода се повлачи и тек ће сада бити јасније мере штета од којих ће се Србија дуго и тешко опорављати.

У асанацију терена укључене су и јединице АБХО Војске Србије, превентивно-медицинска служба и психолози ВМА. Инжињерци постављају мостове, граде путеве и санирају клизишта.

Предстоји санација штета, обнова домаћинства, кућа, објеката...

Из овог нежељеног искуства треба извући поуке и побољшати организацију и опремљеност, како би будуће катастрофе и елементарне непогоде спремније дочекали и као држава и као друштво. Можда ће добро доћи и она добра искуства општенародне одбране у некадашњој Југославији, на која се ваља вратити и искористити оно што је деценијама грађено и показивало се успешним. ■

Раденко МУТАВЦИЋ



у фокусу

После поплава у Србији



Живот се полако

После катастрофалних и незапамћених поплава у Србији, живот се полако нормализује. Вода се повлачи и тек ће сада бити јасније размере штета од којих ће се Србија дуго и тешко опорављати.

Поплаве које су задесиле Србију у трећој и четвртој седмици маја оставиле су праву пустош на великој територији захваћеној воденом стихијом. Процењује се да су највеће штете претрпели електронергетски сектор и пољопривреда. Поплављено је око 80.000 хек-



Припадници Војске Србије и овога пута помагали су дан и ноћ. Више хиљада војника, подофицира и официра из скоро свих састава Војске Србије ангажовано је даноноћно у Обреновцу, Шапцу, Коцељеви, Лозници, Осечини, Лешници, Ваљеву, Прељини, Лучанима, Пожеги, Трстенику, Дољевцу, Лазаревцу, Љубовији, Грделици, Крупњу, Лозници, Свилајнцу, Ваљеву, Лучанима...

Војска је помогла где год је било потребно, а министар одбране Братислав Гашић и начелник Генералштаба генерал Љубиша Диковић од првог дана били су са војском и грађанима, на најкритичнијим местима.

Грађани су показали изузетну солидарност, добровољно и у великом броју одлазећи на места одбране од поплава. Одзив младих је за сваку по-



враћа

тара пољопривредног земљишта, срушено или оштећено више од 250 мостова, поплављено или угрожено више хиљада објеката, а евакуисано је више од 30.000 људи. Број жртава прешао је 30. Укупан број угрожених градова и општина је 39, а број становника на угроженом подручју 1.643.832.

Војска Србије ангажовала је хеликоптере, амфибије, моторне возила, чамце, пумпе, ауто-цистерне за воду... Брањени су бедеми, евакуисано угрожено становништво, данима су са најкритичнијих места спасавањем хеликоптерима... Џакови су пуњени песком и учвршћивани километарски бедеми крај којих се дежурало дан и ноћ. Допремана је храна, вода, ћебад, кревети... Хиљаде џакова напуњено је песком, постављени су бедеми дугачки километрима, а на бедемима се дежурало непрекидно...

хвалу јер су неуморно радили, пунили џакове песком, постављали заштитне бедеме и остајали на линије одбране где год је требало...

Видело се и да Србија има пријатеље у свету, јер је помоћ стигла из великог броја земаља. Спасилачки тимови, хеликоптери, чамци, пумпе за испумпавање воде стигли су из Русије, Бугарске, Словеније, Немачке, Азербејџана, Грчке, Аустрије, Мађарске, Чешке, Македоније, Црне Горе, Белорусије, Европске уније... Многе земље уплатиле су новча-

ну помоћ и најавиле донације у најпотребнијој опреми.

Војска и даље на терену

У специјалном прилогу овог броја, који је објављен као ванредно издање, пратили смо ситуацију свих критичних дана, обилазећи јединице на терену. После проласка непосредне опасности, јер се ситуација смирује, а вода се повукла у корита река, војска је и даље на терену. Свим расположивим капацитетима ради се на асанацији, дезинфекцији и дератизацији, да не дође до зараза и епидемија, а грађанима се помаже у отклањању последица, чишћењу, премештавању река где је најнужније јер су бујице однеле мостове.

Припадници 310. инжињеријског батаљона из Прокупља, из састава Треће бригаде, поставили су тешки механизовани мост преко Јовановачке реке у селу Нови Брачин, испунив-

ши обећање које им је дао министар Братислав Гашић обилазећи тај крај и сагледавајући последице поплава.

– Мост је постављен стотинак метара низводно од старог моста који су оштетили набујала Јовановачка река и клизишта у овом селу – каже мајор Борко Бућковић, заменик команданта 310. инжињеријског батаљона, који је руководио постављањем моста.

Припадници Центра за обуку Копнене војске из Пожаревца поставили су тешки механизовани мост на реци Витовници, у општини Мало Црниће. Потребна за овим мостом указала се након што је услед великих поплава оштећен мост у селу Кула, ради успоставе путне комуникације између села Кула–Кобиље–Аљудово.

Инжињерци Друге бригаде су у општини Бајина Башта, где раде на санацији пута код села Гвоздац.

Министар одбране Братислав Гашић изјавио је у Трстенику, где су





поплаве оставиле 15.000 мештана без пијаће воде, да ће један АБХО вод Војске Србије одмах започети асанацију терена. У велику акцију асанације широм Србије укључиће се и Министарство пољопривреде, рекао је Гашић и похвалио студенте Хемијског факултета Универзитета у Крагујевцу који ће такође помагати у сређивању терена.

– Сада имамо исто тако важан задатак да не дође до инфекције, односно до нове опасности која може да угрози здравље грађана Србије. Предстоји нам нимало лак нити једноставан задатак, пре свега стручњацима из АБХО центра, ветеринарских станица и Министарства пољопривреде – рекао је Гашић.

Одмах по повлачењу воде асанација је започета у Убу, Смедеревској Паланци, Трстенику и Параћину, где су ангажоване јединице АБХО Војске Србије.

Министар Гашић обишао је села Стублине код Обреновца и Моровић, наглашавајући колико је значајно брзо радити на спречавању нових опасности од зараза и епидемија.

Јединица из крушевачког Центра за усавршавање кадрова АБХО после Уба ради на асанацији термоелектране „Колубара А“ у Великим Црљенима код Лазаревца. Од мајора Ненада Стевића, командира вода за деконтаминацију, сазнали смо да се објекти прскају натријум-хипохлоридом, који се, иначе, користи за дезинфекцију базена. Ангажовано је укупно петнаест људи од који је десет професионалних војника. Они посао обављају у гуменим заштитним оделима у којима могу да издрже непрекидно око пола сата због пораста температуре. Сваких сат времена они губе један литар воде из организма.

Сава је обуздана

Начелник Генералштаба генерал Љубиша Диковић, обилазећи Шабац и насип у рејону Чеврнтија, рекао је да је „извојевана тешка битка у том граду, која је трајала осам дана“.



1. јун 2014.

– Успели смо да обуздамо реку Саву. Ниво воде ове реке, који је не-запамћен од када се води евиденција, с кулминацијом на 6,65 центиметара, је нешто невиђено, огромна снага која се ваљала ка Мачви и Шапцу и низводно ка Београду. Тре-бало је то обуздати, да не дође до изливања и пробијања ових бедема који су прављени седамдесетих го-дина, који нису могли да издрже овај ниво воде без ојачања, а све то је захтевало надљудске напоре – на-гласио је генерал Диковић, додајући да је у 23 километара бедема угра-ђено више од милион врећа са пе-ском, за шта је требало изузетно

много рада, док су вода и блато до-пирали до колена.

Састанку у Шапцу присуство-вао је и заменик руског министра за ванредне ситуације Едуард Чижиков, као и представници спасилач-ких екипа Русије, Белорусије, Ау-стрије и Француске, којима је гене-рал Диковић, у име Штаба за ванре-дне ситуације, уручио коине Војске Србије у знак захвалности за помоћ у спасавању угрожених током по-плава.

У Шапцу је такође почела аса-нација терена.

Генерал Диковић је са амбаса-дором Руске Федерације Алексан-дром Чепурином, обишао руски спа-

силачки тим који помаже грађанима Шапца.

Обреновац оживљава

11

Припадници Војске Србије, анга-жовани су у Обреновцу највише на деконтаминацији и дезинфекцији објеката и возила, док припадници Војне полиције помажу колегама из полиције и Жандармерије на успоста-вљању контролних пунктова и одржа-вања реда у граду. На улазу и излазу из Обреновца, из превентивних раз-лога дезинфикују се сва возила, док су у самом граду ангажовани на истим пословима, на саобраћајницама и објектима.

Капетан Александар Матић, ко-мандир вода за деконтаминацију 246. батаљона АБХО, на једном од пункто-ва на којима се обавља дезинфекција возила, каже да се на улазу и излазу из тог града обавља превентивна де-контаминација возила, саобраћајни-ца, као и спољна дезинфекција обје-ката у којима је била смештена стока.

– Деконтаминација се обавља ра-ди спречавања заразе и могуће епи-демије цревних болести. Дезинфек-ција се обавља натријум хипохлори-дом. Ово је један од четири пункта на којима припадници Војске Србије на улазу у Обреновац и на изласку пре-ма Убу и Ваљеву, обављају превентив-ну деконтаминацију – каже капетан Матић.

У Обреновцу је, после повлаче-ња воде, ситуација и даље озбиљна. Улаз је дозвољен само власницима продавница и кафића и возилима вој-ске и полиције. Због тога је на неко-лико пунктова формирана заједничка војно-полицијска контрола улаза у град. На једном од пунктова сазнаје-мо да су људи који улазе у град забри-нути и нервозни, али да већих пробле-ма у контроли нема. Припадници Вој-не полиције помажу колегама на одр-жавању реда у граду, а формирана је и заједничка патрола са припадници-ма Жандармерије.

Старији водник Мирослав Лацко-вић из Батаљона војне полиције спе-цијалне намене „Кобре“ каже да је са-





радња са полицијом добра и да при сарадњи нема никаквих проблема.

Захвалност пријатељима

Део припадника македонске војске ангажованих на пружању помоћи у Србији током ванредне ситуације, испраћен је из Обреновца, а део је остао

да и даље помаже. Они су у ту поплављену београдску општину стигли у суботу, 17. маја.

Припаднике македонске војске поздравио је начелник Управе за људске ресурсе генерал-мајор Слађан Ђорђевић који је захвалио за пружену помоћ и додао да је ова ситуација унапредила сарадњу две државе и две војске.

Македонска влада упутила је у Обреновац 15 припадника војске и 25 припадника Дирекције за заштиту и спасавање, затим пумпе, чамце и агрегате. Они су били ангажовани на евакуацији становника у Обреновцу, испумпавању воде на критичним местима и допремању струје у трафостанице помоћу агрегата.

Припадници македонске војске истакли су сарадњу на највишем нивоу



са припадницима Војске Србије и захвалили за добру организацију током боравка у Обреновцу.

Из Обреновца су испраћени и припадници Војске Црне Горе ангажовани на пружању помоћи од 17. маја. И њима је начелник Управе за људске ресурсе генерал-мајор Слађан Ђорђевић захвалио за изузетно залагање у овој тешкој ситуацији. Црна Гора је за потребе пружања помоћи Србији упутила 41 припадника у формираних седам тимова – пет спасилачких, један ронилачки и један тим медицинске подршке. Њихови задаци били су евакуација становништва, допремање хране, лекова и рад ронилачког пара.

Асанација терена

Јединице и тимови Војске Србије остају на терену и даље. Абехајци из Крушевца чисте терен, а два основна задатка превентивно-медицинске службе у оваквим ситуацијама јесу водоснабдевање и спречавање и сузбијање заразних болести. Да би се одговорило том претећем здравственом изазову, у Сектору за превентивну медицину ВМА формирано је пет превентивно-медицинских тимова, који ће се смењивати, а у чијем саставу су лекар епидемиолог, специјалиста хигијене и санитарни техничар. Вршиће се теренске анализе чистоће и исправности воде, а формиране су и екипе које ће се бавити дезинфекцијом, дезинсекцијом и дератизацијом (ДДД) и проценом хигијенско-епидемиолошке ситуације на терену.

У акција „Психолошка прва помоћ” учествују војни психолози и њихове колеге из цивилства, а покренута је како би се пружала психосоцијална подршка евакуисаним лицима, спасилачким екипама и екипама за асанацију терена.

Посла ће највише бити за оне који су претрпели штету, јер сада треба очистити куће, локале, улице, домаћинства, имања...

Сада треба вратити живот! ■



Сусрет министара Гашића и Шојгуа

Русија прва притекла у помоћ

Министар одбране Братислав Гашић предводио је делегацију Министарства одбране и Војске Србије на 3. Московској конференцији о међународној безбедности. На маргинама конференције, ми-

нистар Гашић састао се, 23. маја, са министром одбране Руске Федерације, генералом армије Сергејем Кужугетовичем Шојгуом.

Министар Гашић захвалио је највишим званичницима Руске Федера-

ције на помоћи коју је Русија током катастрофалних поплава, на молбу и позив премијера Александра Вучића, упутила у најкраћем року. Руска страна је доставила помоћ од 40 моторних чамаца, 30 мобилних електро-агрегата, 18 пумпи за испумпавање воде и топлотних топова за сушење, као и 47 тона намирница, ћебади и других средстава. У евакуацији угрожених у Обреновцу учествовала су 73 руска спасиоца, укључујући и 20 ронилаца.

Током разговора министар Гашић је истакао да су европске интеграције један од најважнијих приоритета у раду Владе Србије, али да то никако не спречава развој сарадње са Русијом.

Министри су разговарали и о раду Српско-руског хуманитарног центра за ванредне ситуације у Нишу. У војној сарадњи нагласак је на реализацији заједничке обуке и вежби, као и наставку војнообразовне сарадње и јачању војнотехничке и војномедицинске сарадње. ■



„Плес тенкова“ у Подмосковљу

УАлабину у Подмосковљу министар одбране Братислав Гашић присуствовао је показној вежби тимова елитне Таманске моторизоване дивизије руске војске у оквиру припрема за такмичење у тенковском бијатлону, на којем ће учествовати и представници Војске Србије.

Гашић је после успешно изведеног „плеса тенкова“ рекао новинарима да је Војска Србије пријавила четири екипе и једног судију за бијатлон, али да је са министром одбране Русије Сергејом Шојгуом разговарао да се број српских екипа повећа на осам.

Министар Гашић, који је вежби присуствовао са делегацијом Србије у оквиру програма Московске конференције о међународној безбедности, истакао је да му се веома допало оно што је приказано и да на основу тога

и припадници Војске Србије могу да виде где се у овом тренутку налазимо у техничком и оперативном смислу. Он је додао да се екипе већ увелико припремају за тај спортски догађај и да се надају победи јер, како је истакао, наша војска може да буде свакоме пандан.

„Не бисмо долазили да сматрамо да нисмо утренирани и да немамо довољно квалитета да можемо чак и да победимо“, навео је Гашић. Према његовим речима, Војска Србије је и током поплава показала да може да делује на свим теренима и да је уз свој народ, заједно са полицијом и жандармеријом, практично „изнела“ ову велику катастрофу, а војска наставља да ради на асанацији терена.

Тенковски бијатлон ће се, како је речено на брифингу, одржати од 28.

јула до 16. августа на полигону у Алабину у четири етапе – индивидуална трка, спринт, спортски део и штафета, а своје учешће досад је потврдило 13 земаља.

На показној вежби тимови руске војске извели су прво тзв. плес тенкова где су, уз музику, на површини 30 са 30 метара, четири тенка, који су сукцесивно пристизали, и једна самоходка демонстрирали вештину маневрисања с минималним радијусом кретања.

У другом делу вежбе, показавши високу обученост, четири тима су се надметали у бијатлону који је обухватао вожњу између стубова, гађање условног циља, савладавање препрека у води и на копну и вожњу максималном брзином. ■

Тањиуг

Сусрeт министара одранe Србије и Белорусије

Министар одбране Братислав Гашић сусрео се 24. маја са министром одбране Белорусије генералом-потпуковником Јуријем Викторовичем Жадобином, током Треће московске конференције о међународној безбедности.

Министар Гашић исказао је захвалност за правовремену помоћ Белорусије у санирање последица катастрофалних поплава у Србији. Белорусија је послала два хеликоптера, четири спасилачке екипе ронилаца, четири велика агрегата, 20 преносивих генератора, 30 моторних пумпи за испумпавање воде, велику количину конзервиране хране, 5.000 вунених ћебади, 20 шатора са по 20 места за спавање и осталим потрепштинама.

У наставку разговора наглашена је потреба развијања сарадње која је могућа у области војноекономске и научнотехничке сарадње, као и кроз ремонт и набавку делова за ваздухоплове, модернизацију средстава наоружања и војне опреме. Такође, војномедицинска и војнообразовна сарадња су препознате као области од обостраног интереса. ■

Посета делегације компаније „AIRBUS GROUP“

Министар одбране Братислав Гашић састао се 14. маја са делегацијом компаније „AIRBUS GROUP“, коју је предводила потпредседница за Централну и Југоисточну Европу, Моник Брепсон. Састанку је присуствовао амбасадор Немачке у Београду Хајнц Вилхелм.

Тема састанка била је успостављање модалитета сарадње компаније „AIRBUS GROUP“ са Министарством одбране и Ваздухопловним заводом „Мома Станојловић“, али и са другим предузећима из Србије која раде у области ваздухопловне индустрије. ■

ИЗ АКТИВНОСТИ МИНИСТРА ОДБРАНЕ

Захвалност за помоћ

У сусрету са амбасадором Руске Федерације у Београду, Александром Чепурином, министар одбране Братислав Гашић пренео је изразе дубоке захвалности за помоћ и подршку Русије, која је у року од 24 сата од позива упутила помоћ Србији захваћеној поплавама.

– Русија је прва притекла у помоћ и 73 храбра руска спасиоца, укључујући 20 ронилаца, спасавали су животно угрожене Обреновчане, само три сата након слетања у Нишу. Правовремена асистенција и присуство генерал-потпуковника Едуарда Чижикова представљају својеврсну поруку о посвећености, професионализму и искреном пријатељству које се поново потврдило, овог пута у борби са ђудљивом природом – истакао је министар Гашић.

Руска Федерација у Србију је послала 40 моторних чамаца, 30 мобилних електро-агрегата, 18 пумпи за испумпавање воде и топлотних топова за сушење, као и 47 тона намирница, ћебади и других средстава.

На састанку министра Гашића са амбасадором Аустрије, Јоханесом Ајгнером, 19. маја, изражена је захвалност Влади Републике Аустрије је на помоћи пруженој Србији у катастрофалним поплавама.

Аустрија је послала 77 ватрогасаца, 17 камиона, шест чамаца за превоз тимова за спасавање и агрегате. Помоћ су послали и Срби из Аустрије и људи добре воље.

У сусрету са амбасадором Словачке Јаном Варшоом, министар Гашић захвалио је на помоћи коју је Влада Словачке пружила Србији током катастрофалних поплава. У разговору је истакнуто да је најзначајнија област сарадње у области одбране заједничко ангажовање у мултинационалној операцији Уједињених нација на Кипру.

Министар одбране Братислав Гашић састао се са амбасадором Републике Анголе у Београду Током Диакенгом Сераом. Истакнуто је да су односи Србије и Анголе традиционално добри и да је Ангола један од стратешких партнера Србије у Африци. Сарадња је посебно изражена у војноекономској, војномедицинској и војнообразовној области.

Ове године још 35 кадета из Анголе започеће школовање на основним студијама на Војној академији, а сада је на усавршавању 32 официра и кадета те афричке земље.

– Изузетно нас радује чињеница да је наша Војна академија препозната као партнер у образовању припадника оружаних снага Анголе. Иако добри односи наших држава датирају из ранијег времена, важно је што смо сачували поверење и наставили да гајимо чврсте билатералне везе између Србије и Анголе – истакао је министар Гашић. Он је, такође, честитао именовање новог министра одбране Анголе Жоаоа Мануела Гонсалвеша Лоренца.

У току је процедура отварања изасланства одбране у Луанди и Београду, што свакако представља додатни импулс развијању билатералне војне сарадње. Подржано је и учешће српских фирми у изградњи инфраструктурних пројеката у Анголи. ■

Испраћај пешадијске чете у мировну мисију у Либан

Помоћ где треба



Припадници пешадијске чете 21. пешадијског батаљона 2. бригаде Копнене војске свечано су испраћени у мисију Уједињених нација UNIFIL у Либану

Испраћају у касарни „Стефан Немања“ у Рашки, 26. маја, присуствовали су министар одбране Братислав Гашић, начелник Генералштаба генерал Љубиша Диковић са сарадницима, представници локалних власти и многобројна родбина и пријатељи.

Заставу чете, која ће у мировној мисији бити ангажована у оквиру шпанског батаљона, преузео је командир мајор Горан Рогановић.

Министар одбране Братислав Гашић подсетио је да систем одбране развија капацитете и способности за све три дефинисане мисије Војске. Он је рекао да Министар-

ство одбране и Војска Србије и даље ангажују расположиве капацитете и улажу максималне напоре да би се пружила помоћ становништву, спречила штета и отклониле последице непогода незапамћених размера које су погодиле нашу земљу.

– Војска Србије наставља ангажовање јединица у мултинационалним операцијама Уједињених нација на изградњи и очувању мира и безбедности у свету. Припадници Војске Србије у најбољем светлу представљају војску и земљу, како пред грађанима Кипра, Либерije, Конга, Обале Слоноваче и других земаља, тако и пред припадницима других оружаних снага са којима заједно раде – истакао је министар Гашић. Он је подвукао да су наши мировњаци пре свега способни и одговорни људи који свакодневно помажу локалном становништву и спасавају људске животе на удаљеним местима, подједнако добро као и у Србији последњих дана.

– Знањем, професионалним и пожртвованим радом наши војници завредели су многобројна признања и одлико-

вања, стекли поштовање својих колега и задобили симпатије локалног становништва – рекао је министар одбране Братислав Гашић и војницима и старешинама поручио да је предстојеће ангажовање велики професионални изазов за њих.

Начелник Генералштаба генерал Љубиша Диковић рекао је да наши припадници у мировним мисијама под заставом Уједињених нација раде веома добро, да постављају стандарде и да им због тога треба одати признање.

Генерал Диковић испратио је припаднике чете на нишком аеродрому „Константин Велики“ и пожелео им успех у испуњавању задатака у Либану. ■

Александар ПЕТРОВИЋ
Снимио Горан СТАНКОВИЋ

Одлазак са нишког аеродрома

Припадници пешадијске чете 21. пешадијског батаљона Друге бригаде одлетели су са нишког аеродрома за Бејрут, где ће започети учешће у мисији Уједињених нација UNIFIL у Либану.

Испраћају су присуствовали командант Копнене војске генерал-потпуковник Александар Живковић, команданти Друге и Треће бригаде бригадни генерали Маринко Павловић и Желимир Глишовић, начелник Центра за мировне операције пуковник Миливоје Пајовић и командант 21. пешадијског батаљона потпуковник Ђорђе Белић.



Дочек пешадијске чете из операције у Либану

Медаље за извршени задатак



У нишкој касарни „Књаз Михаило“ приређен је дочек за припаднике пешадијске чете Треће бригаде Копнене војске, који су од 5. новембра прошле године били ангажовани у мултинационалној операцији Уједињених нација у Либану

Свечаном дочеку, 27. маја, присуствовали су командант Треће бригаде бригадни генерал Желимир Глишовић, начелник Центра за мировне операције пуковник Миливоје Пајовић, родбина и пријатељи припадника пешадијске чете Треће бригаде Копнене војске.

Пешадијска чета Треће бригаде најкрупнија је војна формација коју је Србија у својој историји упутила у једну мировну операцију. Припадници чете су за труд и залагање у мисији награђени од стране команданта мисије медаљама и похваљени за свој рад, а добили су и посебно признање команде мисије као најбоља и најди-

циплинованија јединица у спровођењу наређених задатака.

Командир јединице мајор Срђан Радивојевић предложен је за орден Краљевине Шпаније што је, такође, изузетна част и признање.

Бригадни генерал Желимир Глишовић одао је мировњацима признање за постигнуте резултате у мисији.

– Послали смо вас да чувате мир у Либану и покажете да сте прави професионалци, оспособљени да извршите све постављене задатке. Дочекујемо вас поносни на успех у мисији – истакао је Глишовић.

По речима мајора Срђана Радивојевића припадници чете успешно

су извршили све задатке у складу са резолуцијом УН 1701.

– Поред оперативних задатака које смо реализовали у зони одговорности јединица је активно учествовала у активностима цивилно-војне сарадње, а имали смо и сталне контакте са локалним становништвом, како у хуманитарним акцијама тако и у ангажовању медицинског тима у селима. Показали смо се као одлични партнери шпанским колегама, тако да су они изразили жељу да се та сарадња настави у даљем периоду – каже мајор Радивојевић. ■

З. МИЛАДИНОВИЋ

ЖЕНЕ у међународној безбедности

Државни секретар Зоран Ђорђевић отворио је међународну конференцију „Увођење родне перспективе: индикатори за примену УН Резолуције 1325 – Жене, мир и безбедност“ коју је организовао Београдски центар за безбедносну политику, у сарадњи са Међународним институтом за мировна истраживања у Стокхолму и организацијом „Жене у међународној безбедности“.

Фокус дводневног скупа је примена Резолуције 1325 Савета безбедности

Уједињених нација „Жене, мир и безбедност“ у војним операцијама, укључујући и операције подршке становништву у подручју угроженом природним непогодама.

Државни секретар Ђорђевић је истакао да већ четири године колико се поменута Резолуција спроводи, наша земља потврђује намеру да активно допринесе процесима изградње мира, стабилности и безбедности на националном плану, региону и у свету.

– Србија је једна од малобројних земаља у свету која је у изради свог акционог плана и његовој примени користила родне индикаторе. Стога, изражавамо спремност да своја искуства поделимо са другим земљама у региону, као и са земљама чланицама Партнерства за мир и НАТО у којима је овај процес већ актуелизован – нагласио је државни секретар Ђорђевић.

На отварању су говорили и Соња Стојановић Гајић, директорка Београдског центра за безбедносну политику, Марија Обрадовић, председница Одбора за одбрану и унутрашње послове Народне скупштине Србије и Мари Скаре, специјална представница НАТО за примену резолуција СБ УН које се тичу питања жена, мира и безбедности.

Конференција, која је окупила више од 140 експерата из 20 земаља, део је пројекта који има за циљ креирање инструмената за мерење напретка интегрисања родних питања у управљање војскама чланица НАТО и Партнерства за мир. Циљ дводневног скупа је размена искустава о превођењу циљева Резолуције 1325 у практичне мере држава и утврђивање изазова и добрих пракси спровођења, посебно у војним операцијама. ■

Б. МИЉИЋ
Снимила С. САВИЋ



Логистичка сарадња партнерских земаља

У Београду је одржан састанак радног тела Логистичког комитета НАТО које окупља експерте логистике партнерских земаља (Standing Group of Partner Logistics Experts – SGPLE), коме су присуствовале 22 делегације НАТО и партнерских земаља.

Сталном групом логистичких експерата партнерских земаља председава Црна Гора од 2013. до 2014. године. председавајући SGPLE, потпуковник Жељко Фуштић отворио је састанак, а испред Сектора за материјалне ресурсе Министарства одбране Србије учесницима се обратио пуковник Марко Пајчин.

Централна тема овог пролећног састанка била је „Подршка операцијама – уговарањем“.

SGPLE представља стални форум за разматрање логистичких питања важних за стратегијске команде НАТО. Састанци се одржавају два пута годишње, а председава једна од партнерских земаља. ■

ВЕСТИ

>>> ЗАСТУПНИК начелника Управе за међународну сарадњу пуковник Милан Коњиковац и изасланик одбране Француске потпуковник Олијеве Руан потписали су План билатералне војне сарадње за 2014. годину, која се тежишно одвија у областима војног образовања, заједничке обуке и ангажовања у мултинационалним операцијама под окриљем Европске уније и војноекономске и научнотехничке сарадње. ■

>>> У СЕКТОРУ за буџет и финансије одржан је семинар о финансијској и буџетској процени на коме је учествовала трочлана делегација Министарства одбране оружаних снага Шведске коју је предводио пуковник Ларс Јадерблом. У фокусу су биле теме о буџету и финансирању одбране, планирању и финансирању учешћа у мировним операцијама и финансијском управљању и контроли. ■

>>> ЗАСТУПНИК начелника Управе за међународну сарадњу пуковник Милан Коњиковац и изасланик одбране Грчке пуковник Антониос Костакис потписали су План билатералне војне сарадње између два министарстава за 2014. годину. Тежиште сарадње је у војном образовању, заједничкој обуци и учешћу на вежбама, сарадњи центара за мировне операције и размени инструктора за обуку за учешће у мировним операцијама. ■

>>> У ЦЕНТРУ за усавршавање кадрова АБХО у Крушевцу одржан је девети састанак међународне експертске радне групе АБХО за имплементацију пројекта „Регионални Центар АБХО“ коме су присуствовали представници Србије, Албаније, Македоније, Словеније, Хрватске и Црне Горе. ■

Пуковник Жером Матеаци, изасланик одбране Швајцарске

Поруке хуманиста



Снимио Јово МАМУЛА

Ове године широм света организују се бројне комеморације у знак обележавања сто година од почетка Првог светског рата. Том приликом, мноштво држава, некадашњих савезника или непријатеља, удружиће се у сећању на војнике који су дали своје животе, као и цивиле погођене Великим ратом. Швајцарска се с поносом сећа др Арчибалда Рајса и својим активностима подсећа на овог великог хуманисту који је ратне и поратне године провео у Србији, својој новој отаџбини.

20

Комеморативним активностима посвећеним др Арчибалду Рајсу, планираним почетком јуна у Београду, Швајцарска жели да у години великог јубилеја, стоте годишњице од почетка Првог светског рата, подсети на рад др Арчи-

балда Рајса, свог држављанина, који је прве ратне године провео у Србији на позив српске владе ради утврђивања истине о злочинима аустроугарске војске на њеној територији.

О сећању на др Рајса, планираним активностима и данашњој сарадњи Швајцарске и Србије разго-

варали смо са пуковником Жеромом Матеацием, изаслаником одбране Швајцарске у Београду, који је ту дужност овде обављао и у периоду од 2004. до 2008. године. Сада то ради само привремено, протеклих годину дана, до доласка новог изасланика, а пуковник Матеаци враћа се својим

редовним дужностима у швајцарској војци, у Берну.

 *Господине Ђуковниче, како се у Швајцарској данас гледа на Велики рат који је почео 1914. године?*

– Захваљујући својој неутралности, моја земља је успела да остане ван војних сукоба, али је ипак била веома погођена ратом који је захватио Европу. У то време су неки швајцарски држављани, попут Арчибалда Рајса и многих других хуманиста, својим личним делима пропагирали хуманитарна начела и принципе новоустановљеног закона о оружаних сукобима, као и суоснивач Међународног комитета Црвеног крста Анри Дуно, пре њих. Оснивање Међународног комитета Црвеног крста 1863. године у Женеви, као и прва Женевска конвенција 1964. године, такође су допринеле ширењу швајцарских мирнодопских начела, протканих принципом неутралности.

 *Које активности планираше у Србији у знак сећања на др Арчибалда Рајса?*

– Поводом обележавања стогодишњице од доласка др Арчибалда Рајса у Србију и почетка његовог деловања овде, Амбасада Швајцарске планира три догађаја. Прва планирана активност је предавање са темом „Швајцарска од 1914. до 1939. године“ на Факултету политичких наука, 4. јуна. Ово предавање са историјским приступом одржаће др Јирг Штуси, директор Војне библиотеке у Берну.

Наредна активност је званична свечаност код споменика Арчибалду Рајсу у Топчидерском парку, 5. јуна. Том приликом, представници политичких и војних структура Србије ће се удружити са припадницима дипломатског кора и удружења ратних ветерана у обележавању живота и дела др Арчибалда Рајса.

Трећа планирана активност је предавање које ће др Јирг Штуси одр-

жати 6. јуна на Војној академији. Поменути активности биће допринос Амбасаде Швајцарске и Канцеларије војног изасланика обележавању великих хуманистичких дела др Арчибалда Рајса током Првог светског рата.

 *Зашто је занимање за живот и дело Арчибалда Рајса порасло у Швајцарској баш сада?*

– Др Арчибалд Рајс је био познат и веома поштован у Швајцарској. Пре доласка у Србију он је већ био светски познати и признати стручњак на пољу криминалистичке форензике. Наиме, оснивање Научно-полицијског института у Лозани 1908. године поставило је име овог града на мапу света и додатно подигло углед Швај-

Сарадња са Швајцарском

Швајцарска је у оквиру мултилатералне и билатералне сарадње са Србијом остварила више вредних пројеката.

У оквиру Партнерства за мир, Швајцарска организује курсеве медија и комуникација, курс за официре нижег ранга и курс за војне посматраче Уједињених нација. Учесници из Србије учествовали су на тим курсевима, а 2010. године у Београду су се састали командант швајцарског Центра за операције очувања мира и представници српске стране.

Швајцарска је и водећа нација у НАТО Building Integrity програму за Југоисточну Европу, у оквиру кога је одржана и радионица у Београду у јуну 2013. године, након сличних радионица у Софији и Сарајеву.

Женевски центар за безбедносну политику такође сваке године нуди разне курсеве, у којима учешће редовно узимају кандидати из министарстава одбране, унутрашњих и спољних послова. Од 2007. до данас, скоро 30 учесника из Србије похађало је неки од ових курсева. Ту спада и једнонедељни курс обуке будућих војних изасланика, који се сваке године одржава у Женеви, а у локалној верзији је одржан и у Скопљу, 2011. године и у Сарајеву 2012. и 2013, такође уз учешће полазника из Србије.

У оквиру Организације за међународну безбедност и сарадњу (ОЕБС) и Развојног програма Уједињених нација (UNDP), Швајцарска се до сада обавезала на донацију 100.000 швајцарских франака за пројекат безбедног уклањања вишка муниције и осавремењивање складишта муниције (Conventional Ammunition Storage Management – CASM). Тај пројекат има регионални приступ, поред Србије укључења је и Босна и Херцеговина. Јуна 2011. године, швајцарска верификациона јединица боравила је у Београду, такође у оквиру ОЕБС мреже. У априлу ове године, шесточлана делегација швајцарског Министарства одбране посетила је Техничко-ремонтни завод у Крагујевцу у циљу потенцијалне будуће сарадње на експертском нивоу.

У оквиру набавки активан је Armasuisse, наша агенција за набавке, чији су се стручњаци у два наврата сусрели са представницима Техничко-опитног центра, први пут приликом посете представника ТОЦ-а Швајцарској јуна 2010. године, а затим током посете представника Armasuisse Србији у октобру 2011. године.

Истичем и Женевски центар за демократску контролу оружаних снага који је тренутно активан у Србији на пољу реформе полиције, на коме сарађује са Министарством унутрашњих послова Србије, као и у области родне равноправности и омбудсмана.



Пуковник Жером Матеа-ци рођен је у Женеви, 1961. године. После завршетка мастер студија на Факултету политичких наука у Женеви, почео је да ради у Министарству одбране Швајцарске као аналитичар за политику безбедности у својству цивилног лица. Као резервни официр био је командант пешадијске чете, а у наставку војничке каријере обављао је дужности у пуковима и дивизијама, углавном у оквиру Г-2. У мировним мисијама УН био је војни посматрач у УНПРО-ФОР-у у Босни и Херцеговини и Хрватској (1994–1995) и УНТСО на Блиском истоку (1996–2000). Од 2004. до 2008. године, био је војни аташе у Београду и преузео исту функцију 2013. године. Поред неколико страних језика, говори и српски.

царске. Стручњаци за полицијску фorenзику тог времена су из целог света долазили у Лозану на обуку и усавршавање, показујући посебно занимање за Рајсову теорију „судске фотографије“, развијану на Институту. Рајс је добио многе престижне међународне награде и одликовања, међу којима и Легију части у Француској и Ред царске табакере од руског цара. Његова последња академска књига „Допринос реорганизацији полиције“ из 1914. године, преведена је на српски језик и објављена 1920. године, а шест година касније и на кинески.

Разлог због кога смо одабрали др Арчибалда Рајса као водећу личност из Швајцарске у години обележавања једног века од почетка Првог светског рата и швајцарских настојања да током целокупног трајања рата промовише мирно разрешење сукоба ме-

ђународним хуманитарним правом, конференцијама и другим средствима, јесте управо његов рад на Балкану, од изузетне важности, којим је стао на страну свих жртава и развио блиске пријатељске везе са вашом земљом.

Q Провели сте овде четири године као изасланик одбране, а сада љовремено долазите због истих љослова, до именовања новог изасланика. Како оцењујете данашњу сарадњу Швајцарске и Србије?

– По правилу, моја земља не формира унапред годишње програме билатералне сарадње са оружаним снагама других земаља. Курсеви и заједничке активности углавном се нуде од случаја до случаја, што донекле отежава Министарству одбране Ср-

бије да унапред планира учешће својих представника на курсевима у Швајцарској и благовремено обезбеди средства за то.

Међутим, Министарство одбране Швајцарске је веома активно на мултилатералном нивоу, где желимо да дамо свој допринос у развијању посебних поља деловања и стручности. За нас је главни фокус деловања обука на курсевима у оквиру Партнерства за мир, ОЕБС-а и регионалних пројеката.

Q После година љроведених овде, какви су Ваши утисци о Србији?

– Оно што могу да приметим је да се квалитет живота дефинитивно побољшао од 2004. године, барем када је тржишна економија у питању. Многи пројекти везани за инфраструктуру су реализовани, првенствено у приватном сектору.

Међутим, иако ми је живот у Србији врло пријатан, то није оно што ће ми заиста недостајати у будућности. Недостајаће ми ваша специфична и веома шармантна култура, ваша музика и књижевност, ваше шале које се читају између редова и које у себи садрже више од хумора, једну дубоку филозофију и свесну самокритичност. Свакако ће ми недостајати и ужурбан и динамичан начин живота у Србији, који је наслеђе, рекао бих, и хришћанске и оријенталне традиције на раскршћу два света, које сте спретно успели да очувате. Увек ми се чини да време брже лети у Србији.

Недостајаће ми и пуно дивних људи које сам упознао током боравка овде, од скромне али врло уредне госпође која продаје парадајз на пијачној тезги, преко бриљантних и веома образованих академских грађана и менаџера са јасним визијама, све до мудрих и поносних официра. Брзо сам се спријатељио са свима на један веома једноставан и искрен начин. Ваши људи имају велико срце и када вам га отворе, то је заувек. ■

Раденко МУТАВЦИЋ

ОДБРАНА

Ванредно издање ■ 23. мај 2014.

Одбрана Србије од поплава

ВОЈСКА
на првој линији

ОДБРАНА

Магазин Министарства одбране Србије

Издавач

Медија центар „ОДБРАНА“
Београд, Браће Југовића 19
medijacentar@mod.gov.rs

Директор

Славољуб М. МАРКОВИЋ,
поштовник

Главни и одговорни уредник

мр Раденко МУТАВИЋ

Заменик главног уредника

Владимир ПОЧУЧ,
поштовник

Аутори прилога

Мира Шведић
Душан Глишић
Сања Анђелковић
Мирјана Крстовић,
пошторучница
Биљана Миљић
Александар Петровић,
капетан
Будимир М. Појадић

Фотографије снимили

Горан Спанковић
Јово Мамула
Даримир Банда
Стефана Савић
Душка Стефановић
Душан Аћлагић
Игор Салингер

Прелом

Стејанислава Струњаш

Језички редактор

Слађана Мирчевски

Коректор

Слађана Грба



Ванредно издање

Србија под водом

Снимио Јово МАМУЛА

САДРЖАЈ

4

Поплаве у Србији
Јунаци одбране

14

Драма у Обреновцу
Опustoшени град

15

Кадети у одбрани Шапца
Положен испит

16

250. ракетна бригада за противваздухопловна дејства
У одбрани Шапца

18

Одбрамбена индустрија

19

Прва бригада
Дани и ноћи на бедемима

20

Друга бригада
Од Бајине Баште до Краљева

21

Специјална бригада
Жесток одговор

23

Припадници ВиПВО помажу угроженом становништву
Када је небо једини пут

26

Припадници Речне флотиле у борби за људске животе
Изнад граница издржљивости

28

Ангажовање АБХ службе у спасавању
Абехајска мисија

29

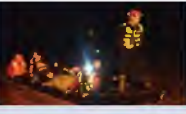
Војноздравствена и ветеринарска заштита
Помоћ као и у рату

30

Помоћ из иностранства
Србија има пријатеље

32

Име војника





Војска на првој линији

Поплаве какве се не памте задесиле су Србију у трећој и четвртој седмици маја. Због обилних вишедневних падавина готово цела земља је под водом. Влада Србије прогласила је ванредно стање и тродневну жалост за изгубљеним животима.

Иако је сваком његова мука највећа, најтеже је у Обреновцу где је евакуисан скоро читав град, а даноноћна борба вођена је за одбрану Шапца.

Припадници Војске Србије и овога пута помажу дан и ноћ. Више хиљада војника, подофицира и официра из Специјалне бригаде, Прве, Друге и Треће бригаде Копнене војске, Речне флотиле, Другог и Трећег центра за обуку, Команде за развој Расинске бригаде, Петог батаљона војне полиције, Центра за обуку логистике, Централне логистичке базе, 250. ракетне бригаде за ПВД, као и 98. и 204. ваздухопловне бригаде и других састава, ангажовано је у Обреновцу, Шапцу, Коцељеви, Лозници, Осечини, Лешници, Ваљеву, Прељини, Лучанима, Пожеги, Трстенику, Дољевцу, Лазаревцу, Љубовији, Грделици, Крупњу, Лозници, Свилајнцу, Ваљеву, Лучанима...

Војска Србије ангажовала је хеликоптере, амфибије, моторна возила, чамце, пумпе, ауто-цистерне за воду... Евакуисано је више од 30.000 грађана, готово читав Обреновац, а са најкри-

тичнијих места грађани су превожени хеликоптерима... Допремана је храна, вода, ћебад, кревети...

Хиљаде џакова напуњено је песком, постављени су бедеми дугачки километрима, а на бедемима се дежурало непрекидно...

Једноставно, војска помаже где год је потребно, на сваки начин примерен ситуацији, професионално и људски, пожртвовано и несебично...

Министар одбране Братислав Гашић и начелник Генералштаба генерал Љубиша Диковић од првог дана су са војском и грађанима, даноноћно обилазећи Србију, најугроженија места, реагујући у циљу што ефикасније помоћи у заштити живота и имовине људи.

Задивљујућа је солидарност коју су и овога пута показали грађани Србије, добровољно и у великом броју одлазећи на сва места одбране од поплава, радећи оно што им се каже да је најнеопходније у том тренутку. Посебно су млади људи вредни, пунећи џакове песком, постављајући заштитне бедеме и остајући на линији одбране до граница издржљивости. Свако је заправо помогао колико је могао и то је оно лепо лице Србије која је показала хуманост и солидарност без које би страдања и последице биле много веће.

У помоћ су притекли и пријатељи из иностранства, Русије, Бугарске, Сло-

веније, Немачке, Аустрије, Мађарске, Чешке, Македоније, Црне Горе, Европске уније, са пумпама великог капацитета и са чамцима. Дошли су да помогну, многи су упутили помоћ, али је охрабрујуће видети да Србија има пријатеље који је нису заборавили и у овим драматичним данима.

Размере огромне штете тек ће бити сагледане после повлачења воде, а асанација терена почела је одмах по првим наговештајима проласка опасности. Поплављене су и порушене куће, привредни објекти, мостови, путеви... Процењује се да је поплављено 80.000 обрадивог пољопривредног земљишта, а губици су велики и у сточном фонду где је угинуло више стотина тона животиња.

Србија ће се дуго опорављати од последица незапамћених поплава. Али, једино су жртве ненадокнадиве, остало ће се надокнадити, тешким и упорним радом, уз материјалну и финансијску помоћ која увелико долази. Санирање последица биће праћено и питањем да ли се могло више учинити у одбрани. Надлежне институције нарочито морају извући поуке да би се припремљенији суочили са будућим претњама.

Уз сво трпљење и недаће ових деценија, научили смо да се живети мора, у борби за стварање бољег и кад је најтеже. ■

Поплаве у Србији

Киша која није
престајала данима
изазвала је поплаве
у Србији катастрофалних
размера. Градови су под
водом, надошле реке
рушиле су куће, мостове,
путеве,
пољопривреда
и индустрија
претрпели су велике
штете... Припадници
Војске Србије су
и овога пута јунаци
одбране! Дан и ноћ су
са грађанима да
помогну у тешкој
невољи која је задесила
готово читаву Србију.
Влада је прогласила
ванредно стање
и тродневну жалост
поводом смрти
и страдања великог броја
грађана
у поплавама.



Јунаци

Среда, 14. мај

Због обилних падавина поплаве су кренуле 14. маја када су прве јединице Војске Србије одмах изашле на терен да помогну угроженом становништву. Припадници Првог понтонирског батаљона речне флотиле били су ангажовани у Шапцу и Коцељеву, а током ноћи и у Лозници, док су припадници Друге бригаде Копнене војске и Другог центра за обуку пома-

гали становништву у одбрани од поплава у Ваљеву и Осечини.

Исте вечери припаднике војске у Шапцу и Лозници обишао је министар одбране Братислав Гашић и због ситуације која је постајала све тежа тамо остао читаве ноћи. Ванредна ситуација проглашена је у низу градова и општина, а 15. маја Влада Србије прогласила је ванредно стање у читавој Србији. Хитно су предузете све мере за спречавање последица поплава које су захватиле највећи део Србије, тако да су

одбране

много градови, насеља и села била под водом. Бујице су надирале таквом брзином да је за свега неколико сати вода плавила куће и имања, тако да су многи били изненађени и само су спасавали голе животе. У угроженим подручјима могле су се видети потресне слике уништених добара и унесрећених људи који су изненада губили све што су читав живот стицали. Такву катастрофу ни најстарији становници у тим подручјима не памте.

Због велике количине воде појавила су се многа клизишта, а због одрона саобраћај је обустављен на више путних праваца и на прузи Београд–Бар.

Војска, Жандармерија и припадници Сектора за ванредне ситуације Министарства унутрашњих послова, са тимовима за спасавање на води, одмах су се укључили у одбрану од поплава. Укључила се и Горска служба спасавања, грађани, студенти, за свакога је током ових дана било посла.

Четвртак, 15. мај

У четвртак, 15. маја око 700 припадника Војске из Специјалне бригаде, Прве, Друге и Треће бригаде Копнене војске, Речне флотиле, Другог и Трећег центра за обуку, Команде за развој Ратне полиције, Петог батаљона војне полиције, Центра за обуку логистике, Централне логистичке базе, 250. ракетне бригаде за ПВД, као и 98. и 204. ваздухопловне бригаде ангажовано је у Шапцу, Коцељеви, Лозници, Осечи-

Центар за обуку из Пожаревца

Припадници Центра за обуку КоВ Команде за обуку Војске Србије од почетка елементарне непогоде били су ангажовани у пружању помоћи становништву Свилајнца и Малог Црнића.

Око 200 припадника Центара ангажовано је у петак, 16. маја, у Шапцу, у одбрани хемијске фабрике „Зорка“ од набујале Саве, а у недељу на понедељак радили су 24 сата у изградњи бедема у Костолцу.

– Од девет километара бедема, колико је тада направљено, припадници нашег центра сами су изградили осам километара, радећи непрекидно 24 сата, у сменама – рекао је командант Центра пуковник Душко Шљиванчанин, и истакао да су радили сви од војника до пуковника.

Осим тога, припадници Центара за обуку КоВ помагали су у евакуацији становништва из Свилајнца и околних села око Пожаревца. Такође, допремали су воду становништву Кучева и Црнића. У једној од од последњих акција војници на добровољном служењу војног рока сакупили су 72.000 динара, које су предали Црвеном крсту, како би се купиле неопходне намирнице и опрема.

– Војници које сам окупио у петак и после неколико дана ангажовања нису више исти – одрасли су преко ноћи – истакао је пуковник Шљиванчанин.

ни, Лешници, Ваљеву, Прељини, Лучанима, Пожеги, Трстенику, Дољевцу, Лазаревцу, Љубовији, Грделици...

Војска је ангажовала пет хеликоптера, моторна возила, чамце, пумпе и ауто-цистерне за воду.

Тог дана Војска Србије евакуисала је 368 особа, од којих 72 хеликоптерима. До угрожених грађана допремана је вода за пиће, храна, обезбеђена су ћебад и кревети у прихватним центрима где су збрињавани евакуисани.

Начелник Генералштаба генерал Љубиша Диковић читав дан провео је на терену с ангажованим припадницима Војске. Обишао је Прељину, Чачак, Пожегу, Косјерић, Ваљево и Уб.

Прва бригада Копнене војске повећала је број припадника у Шапцу, а припадници Централне логистичке базе обезбедили су кревете и ћебад штабовима за ванредне ситуације и радили су на ојачању бедема у Горњем Милановцу.



Обреновац

Припадници Речне флотиле ангажовани су у Коцељеви, Шапцу, Лазаревцу, Лајковцу, Лучанима и Лозници, углавном на евакуацији грађана и ојачању бедема. Командант Флотиле пуковник Андрија Андрић истакао је у Лозници да припадници Флотиле имају значајна искуства у извршавању задатака из „треће мисије“ и да су у потпуности спремни да пруже неопходну помоћ грађанима.

Друга бригада Копнене војске ангажована је на евакуацији и ојачању насипа у Чачку, црпљењу воде у Љубовији и снабдевању становништва водом за пиће у Ушћу код Краљева.

Међу првима који су притекли у помоћ мештанима села Белотинац, на домак Дољевца, били су припадници Треће бригаде Копнене војске. Њих 20 је с два возила радило на изградњи и ојачавању бедема, евакуацији становништва и извлачењу воде из поплавлених кућа и објеката.

Хеликоптери 204. ваздухопловне бригаде евакуисали су 10 особа из Јунковца и 8 из Дражевца, а хеликоптери 98. ваздухопловне бригаде ангажовани су у рејону Чачка, Трстеника и Крушевца на извиђању из ваздуха и спасавању људи. Припадници 98. бригаде учествовали су у евакуацији становништва у Пожеги.

Припадници Специјалне бригаде спасавали су грађане у Дољевцу, Гроцкој, Прељини и Шапцу.

Други центар за обуку евакуисао је становништво у Осечини, а у Коцељеви снабдевао грађане пијаћом водом.

На снабдевању грађана водом за пиће у Трстенику ангажовани су припадници Команде за развој Расинске бригаде, а у Грделици – припадници Трећег центра за обуку. У Кучеву, Малом Црнићу и Ражњу пијаћу воду обезбедио је Центар за обуку Копнене војске и 246. батаљон АБХО.

Припадници Центра за обуку логистике укључени су у ојачавање бедема у Пожеги.

Делови погона Фабрике „Милан Благојевић – наменска“ у Лучанима били су под водом. Радници фабрике на време су изместили све што је било угрожено тако да су сви производни погони били заштићени и у функцији. Током дана фабрику је посетио министар Гашић, а увече и током ноћи оби-



Логистичка подршка јединица

Јединице Војске Србије су, у складу с потребама и захтевима органа локалне самоуправе, ангажовале одговарајуће саставе и покретна средства у почетном периоду, углавном само ауто-цистерне за воду, а истовремено логистичке јединице и капацитете припремале за интензивније ангажовање у складу с очекиваним захтевима. Тако су транспортни капацитети, опрема за прихват и смештај становништва, артикли хране и остале потребе приближене рејонима могуће употребе. Истовремено, правац ангажовања био је на подизању и одржавању техничке исправности, приоритетно хеликоптера, инжињеријских и транспортних средства, те опреме за припрему хране.

За потребе снабдевања водом за пиће је у 17 општина ангажовано 25 аутомобила цистерни за воду – Шабац, Косјерић, Дољевац, Гацин Хан, Појате, Ћићевац, Ражањ, Трстеник, Ћуприја, Коцељево, Грделица, Кучево, Петровац, Уб, Рача Крагујевачка, Обреновац.

Екипе за одржавање из Ваздухопловног завода „Мома Станојловић“ ангажоване су на техничком одржавању и припреми хеликоптера у летачким јединицама, а екипе логистичких батаљона у рејонима интензивне употребе транспортних средстава.

„Кризним штабовима и општинама у Србији, ваздушним путем допремљено је 36 тона хране, одеће, опреме за бебе, средстава за хигијену, готових obroка, лекова и 44.000 литара воде. Такође, јединицама Војске Србије, ангажованим у угроженим подручјима, издато је и допремљено 11,5 тона артикала хране и 6.000 комада разне опреме – истиче бригадни генерал Жељко Нинковић, начелник Управе за логистику Генералштаба.

Он додаје да ни објекти Централне логистичке базе нису заобиђени поплава и клизишта, тако да су њени припадници били ангажовани и на отклањању последица поплава и клизишта у објектима Базе и на ојачавању бедема у Горњем Милановцу.

– Више предузећа, која иначе учествују у одржавању средстава НВО, своје капацитете ставила су на располагање Војсци, без накнаде, док траје ванредна ситуација – каже генерал Нинковић.

Начелник Управе за логистику додаје да је поред транспортних капацитета Војске, која се у континуитету ангажују на извршавању постављених задатака и транспорту покретних средстава, за потребе кризних штабова и јединица размештених и ангажованих у угроженим подручјима, те за превоз лица, досада обезбеђено 25 аутобуса.

Генерал Нинковић наглашава да је после проглашења ванредне ситуације, успешно успостављена координација Сектора за материјалне ресурсе и Управе за војно здравство Министарства одбране, Управе за логистику Генералштаба, те осталих државних органа, пре свега Министарства привреде, чиме су створени повољни услови за попуну, најпре резерви артикала хране и других средстава.

– Од предузећа која послују у нашој земљи, у сарадњи с Министарством привреде, обезбеђене су и добијене донације које се усмеравају јединицама ангажованим у подручјима угроженим поплавама. До сада је примљено 18 тона артикала хране, 50 тона воде, 6.500 комада разних врста опреме и 142.000 разних врста потрошних средстава – наводи генерал Нинковић.



Цивилно-војна сарадња

Начелник Одељења за цивилно-војну сарадњу Генералштаба Војске Србије пуковник Звонко Пешић каже да су представници те организацијске јединице учествовали у раду свих штабова за ванредне ситуације, од републичког до локалног нивоа.

– Готово све што је наша војска у протеклим данима предузимала спада у задатке њене треће мисије и подразумева цивилно-војну сарадњу. Официри за цивилно-војну сарадњу координирали су активности јединица на терену с органима цивилних власти, представницима МУП-а, Црвеног крста и осталих организација, које су учествовале у борби против поплава. Резултати говоре да је њихов посао био успешан – каже пуковник Пешић.

шао је, са генералом Диковићем, поплавена подручја у Ваљеву и Убу.

Петак, 16. мај

Око 1.300 припадника Војске Србије било је ангажовано у петак, 16. маја у Обреновцу, Бајиној Башти, Убу, Коцељеву, Лозници, Лешници, Љубовији,

Осечини, Шапцу, Лајковцу, Лазаревцу, Ваљеву, Гроцкој, Прељини, Чачку, Лучанима, Пожеги, Малом Црнићу, Кучеву, Смедеревској Паланци, Алексинцу, Трнави код Јагодине, Косјерићу, Ражњу, Трстенику, Појатама, Ђунису, Пожаревцу, Краљеву, Баричу...

Због посебно тешке ситуације у Обреновцу, током ноћи амфибијама су



евакуисани грађани из Основне школе „Јефимија“. На евакуацији су ангажовани припадници Специјалне бригаде и Баталона војне полиције специјалне намене „Кобре“.

Ојачана је и одбрана Шапца где је упућено још 600 војника и старешина.

Хеликоптерима је евакуисано више стотина особа са најугроженијих места, највише из Обреновца и околине.

У селу Трнава код Јагодине радило је више од 70 припадника Војске Србије из Специјалне бригаде и 246. баталона АБХО.

Министар одбране Братислав Гашић био је у Обреновцу са око 1.000 припадника Војске Србије који су учествовали у драматичном спасавању угроженог становништва.

Субота, 17. мај

Због опасности које су претиле Шапцу премијер Александар Вучић именовао је 17. маја генерала Љубишу Диковића за начелника Штаба за ванредне ситуације у Шапцу. Поред Шапца и Обреновца војска је тог дана највише посла имала у Убу, Трнави, Ражњу, Дољевцу, Алексинцу, Гроцкој, Лазаревцу, Појатама, Косјерићу, Лозници, Свилајнцу, Трстенику, Краљеву, Кучеву и Малом Црнићу. У акцији је било



1.600 припадника са хеликоптерима, амфибијама, инжињеријским машинама, чамцима, ауто-цистернама с водом

за пиће, пумпама за воду, моторним возилима...

На евакуацији грађана из Обреновца и околине ангажовано је десет хеликоптера Војске Србије којима је превезено 1.187 особа, а хеликоптерима је допремана и храна, вода, лекови, одећа за бебе, пелене, средства за личну хигијену...

Припадници Друге бригаде поставили су тешки механизовани мост преко Раваничке реке у селу Раваница код Краљева. Мост који је срушила набујала река био је једина комуникација села с Краљевом и околином.

На Савски кеј у Сремској Митровици упућено је 70 војника, као и 30 официра и подофицира који су организовали рад добровољаца на насипу.

Шабац од набујале Саве бранило је и више од 200 кадета Војне академије на бедемима између села Шеварице и Дреновац, као и 200 војника на добровољном служењу војног рока.

У Свилајнцу, припадници Специјалне бригаде учествовали су у евакуацији и пружању помоћи становницима те општине.

На одбрани Сремске Митровице била је ангажована Прва бригада са ко-

126. бригада ВОЈИН у борби С ВОДЕНОМ СТИХИЈОМ

Од 16. маја када је река Сава запретила мештанима Шапца, део припадника 126. бригаде ВОЈИН, који нису били ангажовани на редовним задацима даноноћног осматрања ваздушне ситуације над Србијом, помагали су на изградњи најдужег противплавног бедема у старом делу Шапца.

У касним вечерњим часовима, припадници јединице упућени су у Шабац да са добровољцима из Београда, кадетима Војне академије и припадницима 250. ракетне бригаде за ПВД, сачувају град. Без одмора, целе ноћи координирали су рад добровољаца и сами учествовали на изградњи бедема, а великим делом били су ангажовани и у кругу фабрике „Зорка“ на пуњењу и дистрибуцији цакова.

После проведене ноћи, следећег дана на прву линију одбране Шапца стигла је и смена, која је, по кишном суботњем дану, знатно допринела одбрани Шапца. Цео дан и ноћ ојачавали су бедем који је штитио град и његове грађане од набујале реке. Ни 19. маја припадници те јединице из састава ВиПВО нису имали времена за одмор, већ су организовано приступили одбрани насипа три километра низводно од Дреновца.

– Свакодневно извршавајући редовне задатке на осматрању ваздушног простора на прилазима и изнад територије наше земље, и одржавајући висок степен исправности основне технике, јединица је устала и у одбрану од водене стихије – истакао је командант 126. бригаде ВОЈИН пуковник Предраг Ђорђевић.



ОПЕТ СМО ДОЧЕКАЛИ ПУСТОШ

Павле Петровић, млинар из пожешког села Горобиље:

Скрапеж је почео нагло да се диже. Са њим расла је и Ћетиња. А баш на 100 метара од ушћа ове две реке имам кућу и воденицу. У ствари имао сам кућу и воденицу. Шта је тамо остало видећу када се вода повуче. Нешто смо дебело богу згрешили, али што све мора да се сломи на сиротињи. У априлу су нам реке уништиле летину. Надали смо се да има времена за пшеницу, кромпир, па опет засејали њиве. И опет дочекали пустош.

Светлан Тадић, председник Месне заједнице Рогачица:

Заробљени смо. Нема струје, воде, телефонија је у прекиду. Не дај боже да некеме затреба доктор. Куда би до болнице!? У селу и некако. Горе у брдима је много народа који је препуштен себи. Клизишта су одсекла путеве, тамо је немогуће прићи. Ни гласа од комшија. Једино што се одозго чује је рика говеда. Стока гладна и жедна, нема ко да нахрани. Прићи многим шталама значи ставити главу у торбу

Тања Караџић из Обреновца у петак увече на свет је донела ћерку Мину у београдском породилишту у Вишеградској:

Трудови су ми почели док смо били заробљени са породицом на петом спрату зграде, док смо били у породичној посети. Испод нас је све било поплављено, није било излаза. Чамцима су ме прво превозили, па санитетом до Београда. На сву срећу, све се добро завршило и стигла сам да се породим у Београду.

Тамара Ракић, село Обреж:

Наша кућа није угрожена пошто се налази у вишем делу села али смо се управо вратили од деде којем је вода дошла близу куће. Људи склањају стоку из штала и обора. Многи су машине истерали на горњи ниво. Доста пластеника је поплављено. Обреж је село повртара и пољопривредника и штета је велика.

Мирољуб Васић из Бајине Баште:

У глуво доба ноћи, брдо је почело да грми, шума да пуца. Хиљаде кубика јаловине и дрвећа сјурило ми се у двориште. Клизиште ми је за пола метра померило помоћну зграду од бетона и уништило амбар. Добро је само кад су главе остале на броју. У ове две куће живи нас шесторо. Евакуисали смо децу и нешто покућства из приземља. На спрат не могу, степениште је затрпано земљом и дрвећем. Резервоар за воду нема, као да их никада није ни било, однела их бујица у Дрину.

Бобан Стојановић, село Грабовац:

За два сата сручила се бујица и све преплавила. Пре 15 година смо исто доживели. И све због људског немара. Паркет се подигао, страдали су замрзивачи. Из дворишта сам избацио пет тракторских приколица муља и блата, а као да ништа ни сам радио.

Мирослав Стојановић из Параћина:

Све ми је страдало у три куће, цело покућство. Спасио сам шта је могло. Све је под водом. Стихија је брзо наишла, вода је била висока четири метра.

Александар Матовић:

Морали смо да напустимо кућу када је наишао поплавни талас. Јутрос сам морао да одем трактором како бих видео краве и свиње које су остале у штали. Све животиње су живе и здраве. Пао ми је камен са срца, јер сам мислио да ће да се подаве.

Обрадин Илић, село Рогачица код Бајине Баште:

Требало је за двадесет дана да чупам 15.000 главица купуса. Имао сам два хектара под пластеницима. Парадајз, краставац, паприка. Река Рогачица ми је све однела. Комадама упорно, ар по ар, док није прогутала и последње парче.

мандантом бригадним генералом Стојаном Батинићем на челу.

А због озбиљности ситуације у Шапцу, Градски штаб за кризне ситуације одлучио је да се евакуишу мештани села Дреновац, Табановић, Шеварице, Причиновић, дела Мајура, Мишар, Орашац, Мрђеновац, Прово и Миокус.

„И поред непрекидног рада више стотина припадника Војске Србије и Жандармерије, као и десетак хиљада добровољаца, на јачању 20 километа-

ра широког насипа у приобаљу Саве у Шапцу и околини, одлучено је да се организује превентивна евакуација неколико села око Шапца. Не смемо да дозволимо да нам се понови Обреновац или Барич. Људи имају разумевања за нашу одлуку, имају поверења у нас и ми ћемо им на прави начин и узвратити. Добили смо јасно наређење премијера да одбранимо Шабац и то ћемо учинити. Насип ће, можда, на неким местима и бити пробијен, али Шабац

неће бити угрожен“, обећао је министар Братислав Гашић.

Недеља, 18. мај

Припадници Војске Србије у недељу, 18. маја били су у Шапцу, Обреновцу, Убу, Сремској Митровици, Трнави, Ражњу, Косјерићу, Дољевцу, Краљеву, Грдици, Ушћу, Лозници, Гроцкој, Свилајнцу, Ћићевцу, Ћуприји, околини Пожаревца...

Са локације Уровци у Обреновцу, где су се налазили мештани евакуисани из Обреновца и околине, хеликоптерима Војске Србије сви су превезени на сигурно.

Састав АБХО Војске Србије почео је у општини Уб асанацију и биолошку деконтаминацију простора и пољопривредних добара с највећом концентрацијом угинулих животиња.

Председник Владе Александар Вучић, у пратњи министара одбране и унутрашњих послова Братислава Гашића и Небојше Стефановића, као и начелника Генералштаба генерала Љубише Диковића, обишао је припаднике Батаљона војне полиције специјалне намене „Ко-

Команда за развој Београдске бригаде

Командант Команде за развој Београдске бригаде пуковник Вељко Мартиновић каже да је око 100 припадника те јединице првог дана ванредне ситуације из поплавлених делова Обреновца евакуисало 500 грађана.

– Сутрадан смо успели да пронађемо неколико чамаца и на тај начин спасимо још 88 грађана, које је вода опколила у њиховим домовима – објашњава пуковник Мартиновић.

Припадници Београдске бригаде организовали су прихват и смештај за око 2.000 грађана Обреновца, који су евакуисани у касарну „Народни херој мајор Милан Тепић“ у Јакову, у сарадњи с општином Сурчин. Према речима пуковника Мартиновића, његова јединица помогла је у смештају 80 припадника македонске и црногорске војске у касарни „Бора Марковић“, која се налази надомак Термоелектране „Никола Тесла“.

Центар за обуку подофицира из Панчева

На територији општине Уб, од петка 16. маја, у евакуацији становништва и дистрибуцији хуманитарне помоћи угроженим житељима помажу припадници Центра за обуку подофицира из Панчева.

– Од 5.450 људи колико је евакуисано у Убу, припадници Центра евакуисали су 2.000. Поред тога, поделили смо по околним селима, која су и даље поплавлена, око 60.000 оброка и 600.000 литара пијаће воде – каже командант Центра за обуку подофицира мајор Саша Петковић.

Према његовим речима, 95 припадника Центра већ неколико дана неуморно ради заједно са колегама из Центра АБХО из Крушевца, Речне флотиле и Другог центра за обуку из Ваљева.



Други центар за обуку из Ваљева

Од момента када је проглашена ванредна ситуација у Ваљеву, више од половине расположивог људства из састава Другог центра за обуку била је стално ангажована на борби против набујале Колубаре и спасавању живота у околном местима.

– Већ у поподневним часовима 14. маја, 42 припадника Центра и два камиона ангажовали смо у ојачавању насипа на Колубари. Истог дана, увече, 32 лица и два возила упутили смо у насеље Јадар, које је било на удару поплава. Пошто смо добили обавештење да је Осечина такође угрожена, 14 припадника и један камион одмах су отишли и у то место. Такође, организовали смо превоз пацијената за дијализу из села која су била одсечена, а у Коцељеву, која је исто озбиљно погођена поплавама, упутили смо цистерну с пијаћом водом, која је и данас тамо – каже пуковник Љубиша Стошић, командант Центра за обуку у Ваљеву.

Према његовим речима, Војска је прва организована целина која је у среду, када је Колубара почела да буја, изашла на терен и реаговала.

– Ваљево и река Колубара били су примери добре одбране од поплава. Корито реке било је уређено и насипи подигнути на ниво стогодишњих вода. Али по свему судећи толику количину падавина нико није могао да очекује. Учинили смо све што је било у нашој моћи да спречимо теже последице – истиче пуковник Стошић.

Наредних дана, припадници Центра из Ваљева наставили су ангажовање у Осечини и Коцељеву, а у Уб је послата група од 40 лица и три моторна возила, који су са припадницима Противтерористичке јединице полиције и ватрогасцима спасиоцима помагали у евакуацији мештана.

бре“, ангажоване на обезбеђењу насипа у Шапцу. Том приликом изразио је захвалност и, како је рекао, највише поштовање свима који су у том граду изградили више километара бедема. Захвалио је на изузетној енергији и посвећености Шапчана, Београђана, Новосађана, људи из многих градова који су дошли да помогну, рударима из Рембаса...

Одбрамбени бедем у Сремској Митровици успешно је издржавао висок водостај Саве. Према речима мајора Милана Бурмуције добар знак било је смањење нивоа воде, са историјских 682 на 675 центиметра. Недостајало је свега 30 до 35 центиметра да се вода прелије преко бедема и поплави цео град.

Хеликоптерима су евакуисане и 182 особе из Уба. Грађанима је допремљено десет тона пијаће воде и десет тона гардеробе, дечје козметике, пелена и лекова.

Око електро-постројења термоелектране у Костолцу припадници Центра за обуку Копнене војске од раног јутра постављали су бедеме.

Припадници Специјалне бригаде били су ангажовани у Обреновцу, Шапцу, Свилајнцу, Дољевцу и Гроцкој,

а у приправности су били и тимови за евакуацију на аеродрому Батајница.

Понедељак, 19. мај

Војска Србије ангажована је у понедељак, 19. маја у Шапцу, Обреновцу, Убу, Сремској Митровици, Лозници, Јагодини, Свилајнцу...

Вод АБХО који је започео асанацију и биолошку деконтаминацију простора и пољопривредних добара у општини Уб ангажован је на дезинфекцији основне школе у селу Радљево, домаћинстава у селу Лисо Поље, сточне пијаци у Убу и азила за псе у Убу.

На најугроженијој тачки одбране Шапца код Чеврнтије, војници и полицајци радили су на ојачавању бедема. На апел генерала Диковића за одбрану Шапца, на том месту јавило се више од 1.500 добровољаца.

Према речима команданта 250. ракетне бригаде ВиПВО, бригадног генерала Душка Жарковића, неколико стотина припадника Војске Србије уз друге грађане ангажовано је на утврђивању бедема у околини Шапца, узводно на реци Сави.

Припадници 210. инжињеријског батаљона Друге бригаде поставили су други тешки механизовани мост у селу Годачица, где је набујала Гледићка река срушила постојећи мост. Тако је повезано око 1.000 домаћинстава са десне обале реке.

Један од приоритетних задатака све време је и снабдевање грађана питком водом, што Војска Србије чини у Обреновцу, Лозници, Свилајнцу, Косјерићу, Ужицу, Гаџином Хану, Појатама, Ражњу, Трстенику, Дољевцу, Ћуприји, Ћићевцу... На овом задатку ангажовани су хеликоптери и ауто-цистерне Војске Србије.

Ученици Војне гимназије одлучили су да уместо прославе матурске вечери новац намењен за то уплате као помоћ у отклањању последица поплава.

На критичној деоници у Срему, на линији Кузмин–Босут, ангажовани су припадници Прве бригаде Копнене војске. Они помажу у евакуацији угрожених житеља Босута. Прва бригада обезбедила је око 250 врећа за спавање, 200 подметача и 400 ћебади за опремање школа у Мартинцима и Манђелосу, у које се смешта део евакуисаних становника Сремске Раче, Босута и Јамене. Евакуисане особе смештају се и у касарну „Бошко Палковљевић Пинки“.

Министар одбране Братислав Гашић обишао је током дана Смедерево, Смедеревску Паланку, Јагодину, Свилајнац, Ћуприју, Варварин, а увече и Обреновац и Шабац.

Уторак, 20. мај

Вод АБХО из Центра за усавршавање кадрова АБХО у Крушевцу извршио је у Убу асанацију и биолошку деконтаминацију преко 600 квадратних метара зграда и околних простора. Ангажоване су три аутомобил-цистерне за деконтаминацију, једна аутомобил-цистерна за воду, као и уређај за деконтаминацију. Центар АБХО припрема још један састав јачине вода за асанацију терена и биолошку деконтаминацију. Ради спречавања ширења болести и зараза од контаминације угинулих животиња, фекалним водама и контаминираним изворима водоснабдевања, за асанацију и биолошку деконтаминацију терена, припрема се и 246. батаљон.



У највиши степен приправности стављена су три вода за РХБ деконтаминацију. На терен се упућују и официри АБХ службе ради координације цивилних и војних капацитета на асанацији терена, биолошкој деконтаминацији, дезинфекцији, дезинсекцији и дератизацији поплавлених подручја.

Војска Србије упутила је инжењерске машине у Бајину Башту ради санације клизишта.

Десет хеликоптера Војске Србије допремало је воду, храну, медицински материјал, опрему за бебе и друге потрепштине у рејоне Сремске Митровице, Шапца, Коцељеве и Уба.

Велику штету због поплава претрпела је и индустрија, а прекиди струје су учестили због кварова и искључења трафостаница и далековаода због безбедности. Електроенергетски систем Србије остао је стабилан, а највећи проблем настао је због прекида производње у РБ „Колубара“ и прекида довоза угља у Термоелектрану „Никола Тесла“, те је снага највеће термоелектране умањена за око 20 до 30 одсто.

Министри Братислав Гашић и Велимир Илић обишли су село Нови Брачин у општини Ражањ где је у поплавама оштећен мост и поплавлени бунари, због чега је више од 2.600 мештана остало без воде. Јовановачка река у петак је оштетила носећи стуб на мосту који повезује главни пут у селу Нови Брачин и поплавила бунаре, због чега су то и околна села остали без пијаће воде. Сагледани су услови за постављање понтонског моста. Министар Гашић изјавио је да је током пет дана поплава уништено ви-

ше од 200 мостова, а војска ће помоћи постављањем понтонских мостова као привремених решења.

Војска Србије остаће у одбрани од поплава колико год то буде потребно, а помоћи ће и у асанацији терена за шта је позвала и војне обвезнике да се укључе.

Ово искуство, иако нежељено, биће од користи за побољшање организације, обуке и укупних способности Војске Србије у њеној мисији деловања и помагања становништву у природним и другим катастрофама и елементарним непогодама.

У овим тешким данима помињу се добра искуства општенодрожне одбране у некадашњој Југославији, на која се ваља вратити и искористити оно што је деценијама грађено и показивало се успешним.

Очигледно је да су припадници Сектора за ванредне ситуације дали све од себе у овој кризној ситуацији. Међутим, искуство из ових поплава прилика је да се поново размотре решења из законских одредби донетих 2010. године, када је Сектор за заштиту и спасавање МУП-а Србије реорганизован у Сектор за ванредне ситуације, у који су обједињени ресурси министарства унутрашњих послова, одбране и екологије, који запошљава око 4.000 људи. Тада је управљање системима заштите и спасавања у ванредним ситуацијама стављено у надлежност МУП-а Србије, а у њега су прешли и припадници Одељења за ванредне ситуације које је функционисало

у оквиру Управе за ванредне ситуације Министарства одбране.

Предстоји санација штета, обнова домаћинства, кућа, објеката... Биће потребно неколико година да се држава опорави од последица водене стихије која је уништила усеве, инфраструктуру, стамбене, индустријске и пољопривредне објекте. Када се вода повуче тек ће се јасније видети последице поплава. Иако је још рано за прављење рачуница и процену штете, јасно је да ће она бити велика и далекосежна, и да ће за санирање последица те елементарне непогоде требати много времена и новца.

Колико је локалних путева и мостова однела вода тек ће се видети, а питање је шта ће људи који су евакуисани затећи када се врате својим кућама и колико ће времена бити потребно само да се осуше зидови.

Посла ће бити и за санитарне и здравствене раднике, јер није искључена појава епидемија.

Санирање последица поплава биће дуго и скупо, праћено питањем да ли се могло више учинити у одбрани. Природа је неумитна, али надлежне институције морају радити плански, стручно и организовано да последице буду што мање.

Једно је сасвим сигурно. Припадници Војске Србије су у овој најтежој природној катастрофи у последњих 150 година која је задесила Србију на готово целој територији, својим самопрегором и учинком показали да су јунаци одбране! ■

Драма у Обреновцу

Опустошени град

Није било времена за припрему снажније и ефикасније одбране од водене стихије. Колубара је напала изненада, са свих страна, немилосрдно. Угрозила је град из кога се допрема огроман део укупне електричне енергије у Србији, електрично срце Србије. Тога дана, 15. маја, Обреновчани су били изненађени снагом водене стихије која им је угрозила домове. Погледа усмерених ка Термоелектрани „Никола Тесла“, до које вода не сме да стигне, надају се да ће бујица ослабити. Упркос упозорењима надлежних, чак и апелима Војске и Жандармерије, првог поплавног дана на евакуацију је ретко ко помишљао. Никома се не напушта дом, у сеоским домаћинствима много је домаћих животиња, треба најпре њих обезбедити...

А онда је „враг однео шалу“, проглашена је ванредна ситуација у земљи, опасност од поплава запретила је и осталим градовима Србије. Државно руководство реаговало је брже од Обре-

новчана, који су, тек тада, схватили с чим су се суочили. У почетку с неверицом и чуђењем, а затим готово беспомоћно, прихватили су очигледну и трагичну истину – град је поражен. Суровост водене стихије била је све видљивија, у готово сваком делу града, у свакој улици, бујица је односила све пред собом. Најпре су страдали аутомобили, затим су се на удару нашле мање куће, приземљуше у нижим деловима града, на крају није било помоћи ни вишеспратним кућама и зградама у вишим деловима Обреновца.

У вестима о поплавама у Србији Обреновац је најчешће помињана реч. Пролази неколико дана, евакуација је још тек избор десетина и стотина најугроженијих. Неколицина избеглих покушава да се врати у напуштене домове. У неким деловима града више нема људи. Страдале су десетине хиљада кућа, угрожене стотине и хиљаде људи. Потпуну евакуацију предлажу, захтевају, па и наређују најодговорнији у земљи. За-

брањен је повратак евакуисаних. Упозоравају надлежни у МУП-у, све строже наређују и у врху Војске. Обреновац се не може одбранити, упркос краткотрајној стагнацији воденог таласа, ситуација је тешка, драматична. Претња новим поплавним таласом све је извеснија.

Обреновац је током ових неколико дана постао персонификација страдања од водене стихије у Србији. У готово напуштеном граду, улицама хуји вода продирући у безмало сваку кућу и остављајући пустош на сваком кораку. Муљ и лешеве угинулих животиња видљиви су из хеликоптера који надлеће град, у који се не може другачије ући осим чамцима. Висина мутне и прљаве воде прелази два метра, одавно је потопила и омање вишеспратнице. Спасиоци у чамцима трагају за преосталим мештанима, оним најупорнијим које више и не питају да ли су спремни за евакуацију. Смештају их у чамце и хеликоптере и одвозе у прихватне центре у Београду и околини. ■



Кадети у одбрани Шапца

Положен испит

После катастрофалне поплаве у Обреновцу, готово цела Србија стала је на бедеме да одбрани Шабац. Да је и њима ту место, кадети Војне академије нису имали дилему.

Од суботе, 17. маја ангажује се по двеста питомаца, пуне вреће с песком и надобрађују савске бедеме, бранећи град и околна села.

Првог дана по 100 кадета било је ангажовано око фабрике „Зорка Шабац“ и код села Дреновац, а осталих дана свих 200 радило је на бедемима код села Дреновац, на потезу Чевртија.

– Аутобуси полазе у седам ујутро, кадети су ангажовани 24 сата, односно док не дође група следећег јутра. Сви желе да учествују. За сада иду само момци, због тешког физичког рада и недостатка смештаја за жене – каже мајор Срђан Миљковић, референт за односе са јавношћу на Војној академији, али напомиње да су девојке упорне да и оне иду како би помогле.

Сваку групу студената прати 12 старешина, а са њима је готово сваки дан и начелник Војне академије генерал-мајор Младен Вуруна.

– Кадети су овај задатак примили врло мотивисано, јер осећају потребу да помогну угроженим људима. С друге стране, ово је и део њиховог оспособљавања и обуке, јер ће, на крају крајева, они сами већ сутра бити у позицији да руководе и командују јединицама, можда баш у оваквим ситуацијама – рекао је начелник Војне академије генерал-мајор Младен Вуруна, напомињући важност те треће мисије Војске.

Према речима потпуковника Зорана Францишковића, начелника 135. класе и једног од официра који је раме уз раме са кадетима бранио Шапчане од набујале Саве, кадети су сада имали прилику да буду ангажовани у трећој мисији Војске. За то их, поред осталог, обучавају четири године, само је овога пута та реална ситуација врло драматична.

– Ипак, комплетан састав Кадетске бригаде поносан је на питомце који су, нештедећи себе, показали храброст у овим, за целу земљу, тешким тренуцима – рекао је начелник класе.

– Сви смо дали максимум и од почетка смо функционисали као један. Није нам било тешко да даноноћно носимо џакове како бисмо помогли свим људима којима Сава прети данима – каже Крепић Ненад, један је од ангажованих кадета завршне године Академије.

– Чињеница јесте да је напорно, али то је нешто што је наш посао и да-



нас, а посебно када завршимо школовање. Били смо од старта на бедемима и чинило се да је све добро. Међутим, мало пре поноћи брана је попустила на нашем делу. Вода је полако продирали испод бедема, али смо брзо реаговали, па срећом није дошло до већих проблема. До четири ујутро успели смо да санирамо бедем – прича будући потпоручник Немања Станковић.

Његов колега, Виктор Ђук, такође је те ноћи бранио Шабац од реке, која је решила да поруши бедеме.

– Тешка механизација је најпре морала да санира део испод бедема, а ми смо били у приправности да реагујемо уколико буде потребе. Срећом, машине су успеле да запусте рупе које је река правила у бедему – прича Ђук и додаје да су током двадесетчетворочасовног ангажовања спавали мање од два сата како би што више помогли Шапчанима.

Ђорђе Обрадовић из четврте године каже да је организација била сјајна, да су сви дали сто одсто своје снаге, али да су ипак најватренији били мештани који су бранили домове.

– Вода је и узводно почела да продире кроз џакове у току ноћи. Појавиле су се рупе у бедему и да нисмо брзо реаговали Сава би, на једном делу, пробила насип. Да би зачепио рупу, морао сам да приђем скроз до насипа, где је земља, натопљена водом била као живо блато. Почео сам да пропадам, али су ми колеге помогле да се извучем – сећа се Обрадовић и додаје да је спреман да опет сутра крене пут Шапца. ■



У одбрани Шапца

Док у трци с временом и набујалом Савом ојачавају бедеме на насипу у фабрици „Зорка Еликсир” и код Силоса у Шапцу, ракеташи ослушкују вести из Обреновца, у коме живи велики број припадника дивизиона из Јакова. Па онда, ваљда, и због те неизвесности, раде још одлучније, не дозвољавајући да се у Шапцу догоди још једна драма. Остају на насипу целу ноћ, до новог јутра, практично више од двадесет сати. Немају времена ни за предах. Кажу, док не подигну довољно високу брану и не заштите град од поплавног таласа, неће стати.

Набујала Сава запретила је Шапцу већ првог поплавног дана, одмах после трагедије у Обреновцу. Поучени искуством у обреновачкој општини, Шапчани нису часили ни часа. А знали су коме да се обрате. Уследило је наређење премијера Александра Вучића да Војска по сваку цену сачува Шабац. За команданта Штаба за кризне ситуације у Шапцу постављен је начелник Генералштаба Војске Србије генерал Љубиша Диковић и ситуација је „стављена под контролу”. Међу првима, још пре добровољаца који су исте вечери



стигли из Београда, на лицу места били су припадници 250. ракетне бригаде за противваздухопловна дејства. Од капетана Драшка Живковића, референта за односе с јавношћу у тој јединици, сазнали смо да је прва група ракеташа ангажована у фабрици „Зорка Еликсир”.

Километри одбрамбеног бедема

– Од 19. сати 16. маја, до касних јутарњих сати следећег дана, 90 припадника Бригаде радило је на изградњи насипа. Пунили су џакове с песком и тако подизали одбрамбени бегем иза фабрике, спречавајући набујалу реку да поплави постројења с хемикалијама и тако изазове еколошку катастрофу. На стотине џакова нанизано је у противпоплазни бегем, док је киша немилице лила по људима који осим нивоа реке, нису примећивали ништа друго. Тона песка утоварана је у џакове за минут. Камион за 15 до 20 минута – каже капетан Живковић.

И тако целу ноћ. Међу ангажованим људима и официри и подофицири и војници, сви раде као један, упорно, снажно и непрекидно. Организова-

но и дисциплиновано, баш као да је реч о борбеном положају који треба заштити од погледа с неба. Упорност и пожртвованост подсећају на ратну 1999. годину. У одбрани Шапца од подивљале Саве, раме уз раме, један уз другог су командант, војник, заставник... Сви су део велике посаде... Док једни раде на пуњењу пристиглих џакова, други их доносе на насип, праве живи ланац, онда се замене. Највише се труде заставници, да покажу да нису за „старо гвожђе”. Један од њих Предраг Ерић, с џаком од двадесетак килограма на рамену, трчи ка насипу, баца џак и враћа се.

– Нема довољно песка. Бржи смо од камиона којим га довозе. За мање од 20 минута потрошимо 20 тона песка и онда чекамо следећи камион. Вода надире и у хангар у коме пунимо џакове, избија из земље. С друге стране надире на бегем. Избија из шахтова, баш као у причи, пада киша, вода и с неба и из земље. И вода и блато црвени су од неких фабричких хемикалија. Срећом, све је добро организовано, џакови се додају као на траци. Схватамо да смо у трци с временом – прича заставник Ерић.

Друга група припадника 250. ракетне бригаде стиже у касним јутарњим сатима, 17. септембра. Седамдесетак официра, подофицира и војника из новосадског дивизиона, ангажовано је на утврђивању друге критичне тачке, код силоса у Старом граду. Тамо је река већ пробила насип. Импресионирају пожртвовање и солидарност добровољаца, припадника Војске и мештана. Траје трка за сваки метар, за сваки џак с песком. Километри одбрамбеног бедема расту у висину брже од реке. Док она надире око три сантиметра на сат, насип расте за дециметар, два, три... У рукама ашови и лопате, вреће за песак све пуније. Идући према насипу, који ће ојачати новом стотином џакова, људи газе кроз воду, трче, пазе да се не оклизну...

Ослушкивање вести из Обреновца

Док раде на насипу, ракеташки послушју вести из Обреновца. Много припадника Бригаде, посебно оних из 2. ракетног дивизиона из Јакова, живи тамо. Шта је с њима, њиховим породицама, домовима? Па онда, ваљда и због те неизвесности, раде још одлучније, не дозвољавајући да се у Шапцу догоди још једна драма. Остају на насипу целу ноћ, до новог јутра, практично више од двадесет сати. Немају времена ни за

предах. Кажу, док не подигну довољно високу брану и не заштите Шабац од поплавног таласа, неће стати.

Са њима су припадници 210. баталјона везе и 126. бригаде ВОЈИН, с којима ће, ускоро на ново критично место, негде између Шапца и Сремске Митровице. Помоћнику команданта ВиПВО генерал-мајору Миодрагу Гордићу и свом команданту бригадном генералу Душку Жарковићу, који су дошли да их обиђу на новом „борбеном положају“ ракеташки кажу да Сава бежи од њих и њихових џакова. Тамо где су они, река се повуче, да би избила на другом месту. Али и они су упорни. Иду тамо где треба и биће докле треба. Власници Ордена народног хероја не могу другачије.

Доказале су то и њихове колеге које су остале у Јакову. У касарни „Мајор Милан Тепић“ прихватили су стотине Обреновчана, избеглих од бујице немилосрдне Колубаре. Већину је, после прихвата у Јакову, преузела родбина или су отишли у неки прихватни центар. Тиме се допринос ракеташа борби с воденом бујицом не исцрпљује. Поред људи, ангажована је и механизација, камионима се превози храна до угрожених села, пумпама извлаче воду из села око Шапца, цистерна с пијаћом водом налази се у Рачи Крагујевачкој... ■

Управа за оперативнo-извиђачке послове

Сектор Стари град и део око села Дреновац, раме уз раме са мештанима, бране и припадници Управе за оперативнo-извиђачке послове и 224. центра за електронска дејства. Њих 87 ојачавало је бедеме, посебно на местима где је постојала опасност да вода продре кроз џакове.

– Ми смо сменили на овом подручју припаднике ВОЈИН-а, тако да смо наставили њихов посао. Имали смо срећу да су падавине престале, ниво воде је стагнирао, па је и посао ишао много брже. Требало је да подигнемо бедем у висини 1,5 метра, на дужини од готово два километра – прича пуковник Александар Миленковић, и истиче да су имали велику помоћ становника шабачких насеља, без којих посао не би био на време завршен.

Војници су се смењивали на по четири сата ноћу – док су једни дежурали око насипа, други су одмарали у шабачкој касарни, како би били што оперативнији и одбранили Шабац и његове мештане.



Одбрамбена индустрија



Фабрика „Милан Благојевић – Наменска“ у Лучанима

Од привредних друштава из групе одбрамбена индустрија Србије, поплаве су погодиле два компаније – „Милан Благојевић – Наменска“ АД Лучани и „Прву искру – Наменска производња“ АД Барич. Осталих пет предузећа није претрпело штету и производња се у њима одвија несметано.

Запослени помажу становништву погођеном поплавама и финансијски и у неопходним артиклима. Постоји стална координација активности привредних друштава са Управом за одбрамбене технологије.

Када су саниране последице, које су пре месец дана фабрици „Милан Благојевић – Наменска“ из Лучана нанеле поплаве од 25. до 26. априла, поново их је погодила та елементарна непогода, далеко већих размера. Али, нису је дочекали неспремни. На основу упозоравајућих информација које су у Компанији добили од МУП-а Србије –

Сектора за ванредне ситуације, предузели су све одговарајуће активности и мере заштите од поплаве – очишћени су канали, ослабљена места заштићена врећама с песком, пуштене су у рад две пумпе на колекторској канализационој станици и организовано непрекидно дежурство.

У компанији „Прва искра – Наменска производња“ АД Барич, одмах по настанку ванредне ситуације, у петак 16. маја, запослени, који су могли да стигну до фабрике, започели су безбедно заустављање производних процеса и котларнице, тако да је производња потпуно обустављена. Заштитили су кључне објекте џаковима с песком, уз помоћ добровољаца из месне заједнице Барич, који су пунили џакове, па је тај посао завршен за неколико сати. Сав експлозив из фабрике премештен је у екстерне магацине до њихове потпуне попуње. Готови производи размештени су на безбеднија места. ■

Ангажовање припадника Бригаде везе

На одбрани шабачких насеља од суботе су ангажовани и припадници Бригаде везе. Њих 65 врло брзо је добровољно кренуло пут Шапца како би одбранили град и спречили да се понови Обреновац.

– Припадници Бригаде везе су прва два дана били ангажовани на шабачком кеју, а касније код фабрике „Зорка Шабац“ и око Силоса, а од потом и на потезу Шабац – Сремска Митровица, код села Дреновац. Стање је стабилно, а ми радимо на томе да тако и остане. Ја сам Лозничанин, наравно да сам дошао да браним Шабац – каже пуковник Зоран Драгићевић, који предводи групу из Бригаде везе.

– Сви смо високомотивисани да помогнемо народу. Пожртвовано, као један, сви смо радили на ојачавању бедема који већ данима одолева набујалој Сави – каже мајор Ивица Лазић, и додаје да без помоћи мештана не би могли да одраде посао на време. Истиче да највеће проблеме праве подземне воде, а да бедеми и даље успевају да пркосе реци.



Дани и ноћи на бедемима

Припадници Прве бригаде Копнене војске понели су велики део терета, с обзиром на то да је највећи део поплављеног и угроженог подручја у Мачви

У помоћ Лозници и Шапцу први су притекли припадници понтонирског батаљона из састава Речне флотиле, помажући грађанима у одбрани од поплава. Те вечери је у Шапцу и Коцељеви ангажовано 40 припадника Војске Србије на постављању врећа с песком, како вода не би продрла у домаћинства и остале објекте.

У Лозници је набујала речица Штира претила да угрози трафо-станицу, што би цео град оставило без струје. Великом броју људи из Сектора за ванредне ситуације брзо се придружило сто припадника Првог понтонирског батаљона с чамцима за евакуацију.

До сада је ангажовано 186 припадника Прве бригаде, 20 возила, четири возила специјалне намене и по један вучни воз и тенк носач моста. За потребе прихвата евакуисаног становништва припремљено је 200 места у касарни „Б. П. Пинки” у Сремској Митровици, а до сада је ту смештај нашло 12 лица. Градском Штабу за ванредне ситуације на коришћење предато је 885 ћебади, 537 подметаца и 350 врећа за спавање.

Део припадника Прве бригаде ангажован је и у Шапцу, селу Лешници, у Убу и Обреновцу, а њима командује командант 15. тенковског батаљона потпуковник Слободан Станковић, док је остатак људи под командом заменика команданта 15. тенковског батаљона мајора Рада Адамовића усмерен ка Сремској и Мачванској

Митровици, селима Босут, Јамена и на каналу Чевртија.

На изградњи заштитног насипа у Сремској Митровици у дужини од око шест километара од суботе је радило око 3.000 људи, од којих су многи били добровољци из Београда, Крагујевца, Краљева, Руме и осталих крајева Србије. „Све је функционисало као у војсци”, рекао је један од вредних добровољаца из Лазарева.

Двадесетак тона песка, колико стане у шлепер, било је спаковано у цакве и сложено на насип у року од 20 минута, па се испоставило да није могуће толико брзо допремити песак колико су га брзо паковали и слагали војници и добровољци.

Када је Сремска Митровица била обезбеђена, око 120 војника и старешина премештено је у Мачванску Митровицу, где су до поноћи успели да затворе још једну угрожену деоницу у дужини од око 200 метара.

Тенкисти и понтонирци Речне флотиле раме уз раме са становницима, спасиоцима и полицијом спасавали су што се спасити може у селу Лешници, у околини Лознице.

– Најважније је спасити људске животе, а потом и оно што је људима највредније и најважније за живот – рекао је том приликом командант Прве бригаде бригадни генерал Стојан Батинић, обраћајући се војницима који су на задатак кренули у четвртак вече, а радно су провели и петак.

– Ништа нам није тешко, само да помогнемо овим људима што је могуће више и остаћемо колико треба – каже Божо Вукић, професионални војник 15. тенковског батаљона, један од педесетак ангажованих припадника Војске у том селу.

На седници Градског штаба за ванредне ситуације Сремске Митровице, одржаном у недељу, донета је одлука за привремену и делимичну евакуацију становништва из Сремске Раче, Босута и Јамене, како би се избегла опасност по људске животе. Раме уз раме са припадницима Министарства унутрашњих послова, у селу Босуту налази се и десет војника са командиром који помажу у евакуацији становништва. Део мештана, углавном жена са децом и старијих становника села, евакуисан је у просторије школа у селима Мартинци и Манђелос. ■





Друга бригада

Од Бајине Баште до Краљева

Тешка ситуација прве поплавне ноћи задесила је Осечину и Ваљево, а одмах по дојави за помоћ ангажовани су припадници Друге бригаде наше копнене војске

Првог дана поплава, 15. маја, 42 припадника и четири моторна возила (једно теренско и три теретна) Друге бригаде ангажовани су у Чачку на евакуацији људи, пуњењу цакова с песком и њиховом постављању. Њима се у току дана прикључио командант Друге бригаде бригадни генерал Маринко Павловић, који је преузео руковођење евакуацијом хеликоптером, те су тог дана из Чачка ваздушним путем евакуисана 54 лица.

У помоћ на отклањању последица поплава у Бајиној Башти први су приехали припадници 29. логистичког батаљона, њих 11, с једним „фапом“ и две пумпе за воду. Они су евакуисали пет старијих особа, након чега су упућени у Уб, где су били задужени за извлачење воде из дворишта Основне школе „Милан Муњас“. Прикључило им се 13 припадника 24. дивизиона СВАР, који су камионом ТАМ 150 и уз помоћ хеликоптера евакуисали десет људи из места Лисо Поље.

Истог дана, за помоћ на отклањању последица поплава у Пожеги, упућена је група од 15 војника из 26. тенковског батаљона и 27. механизованог батаљона, с два камиона ТАМ 110, задужена за ојачавање бедема на реци Скрпеж.

У ноћи између четвртка и петка, припадници 20. командног батаљона и 210. инжењеријског батаљона „фапом“ су евакуисали 45 особа из села Грдица и сместили их у основну школу у том месту.

Како је поплазни талас постајао све јачи, и из сата у сат угрожавао све већа подручја, наредног дана, 16. маја, командант Друге бригаде ангажовао је 20 припадника Војске с једним санитетом, три чамца М-70 и по једним камионом ТАМ 150 и ФАП 2026 за помоћ на отклањању последица поплава и евакуацији становништва у селима Адрани и Грдиоца, у околини Краљева.

Тог дана евакуисана је 31 особа из поплавом захваћених села. Том приликом, бригадни генерал Маринко Павловић апеловао је на све грађане да послушају савете надлежних, који покушавају да им помогну током акције спасавања.

– Молим вас да не ризикујете животе и да прихватите евакуацију. Од синоћ је у Краљеву, претежно у Грдици, евакуисано око 350 мештана овог приградског насеља – рекао је генерал Павловић и додао да припадници Бригаде учествују у акцијама спасавања од Баји-

не Баште, преко Пожеге, Чачка, Уба и Косјерића до Краљева.

Трећег дана поплава, седам припадника 29. логистичког батаљона ангажовано је, с две ауто-цистерне за воду, од 3.000 и од 7.000 литара, и камионом ТАМ 150 с кухињом, у Косјерићу на снабдевању грађана водом, припреми хране за 100 лица, што су радили и наредних дана.

Истог дана, и припадници 210. инжењеријског батаљона Друге бригаде поставили су тешки механизовани мост у селу Раваница, код Краљева, који је набујала река срушила прекинувши једину комуникацију села с Краљевом. После три дана блокаде села, инжењерци су поставили мост и повезали Раваницу с Краљевом и околином.

Само два дана касније, на исти начин повезали су и села у гледишном крају, где је набујала планинска река однела постојећи мост.

– У договору са градоначелником Краљева и Градским штабом за ванредне ситуације, ми смо наставили започето у суботу, када смо поставили тешки механизовани мост у селу Раваница. Такође, лансираћемо два чланка тешког моста на Гледишкој реци, где ћемо спојити око 1.000 домаћинстава, која су на десној обали реке, чиме ће сва насељена места с те стране бити „повезана са светом“ – рекао је бригадни генерал Маринко Павловић, који је присуствовао постављању моста у селу Годачица. ■

Жесток одговор

Тамо где није могуће
другачије,
до угрожених, готово
у последњи час, стижу
падобранци
у хеликоптерима,
извиђачи и рониоци
на десантним чамцима.
Доносе храну
изнемоглима
и евакуишу исцрпљене

Нима није требало много времена, нису им биле потребне припреме. Припадници Специјалне бригаде Војске Србије свакодневно се, али на тренинзима и у „условима приближно ратним“, како их новинари описују у репортажама, припремају за специјалне изазове. То је део њихове практичне обуке. Зато су, већ на најаву водене стихије, имали разрађен план дејства на различитим подручјима Србије.

Против набујале реке

Од капетана Александра Ерцеговчевића сазнали смо да су припадници 72. извиђачко-диверзантског батаљона 15. маја у околини Лазаревца, десантним чамцем с ванбродским мотором, евакуисали више од 40 особа, од којих и десеторо деце. Користећи опрему за верање и мали извиђачки чамец, уз велики напор, стигли су до угрожених људи у Јунковцу и Степојевцу, одакле су хеликоптером евакуисали 18 особа, међу којима и троје деце. У рејону Гроцке и Умчара спасили су 40 лица.

У општини Дољевац, припадници 63. падобранског батаљона пружили су помоћ мештанима села Белотинац снабдевајући их пијаћом водом. На простору Чачка и Прељине евакуисали су више од 50 особа, а део батаљона с

извиђачким и десантним чамцима ангажован је и у Шапцу.

По наређењу начелника Генералштаба Војске Србије и команданта градског Штаба за ванредне ситуације генерала Љубише Диковића, припадници Специјалне бригаде су од првог дана били ангажовани и у борби против набујале Саве у Шапцу. Падобранци 63. падобранског батаљона евакуисали су, у касним вечерњима сатима, тог, првог дана борбе против водене стихије, више од 60 особа из села угрожених незадрживим порастом водостаја на Сави.

Извлачење и евакуација с најугроженијих подручја настављени су и сутрадан, 16. маја. На подручју Параћина и Јагодине угроженима су помогли лекари јединице, који су десантним чамцима стигли до оних којима је била потребна медицинска помоћ. Из Свилајнца и Обреновца припадници Специјалне бригаде евакуисали су више од 190 лица.

Допремање хране и воде најугроженијим, људима који су морали да напусте своје домове, или су, опкољени и заробљени изненада надошлом водом, остали на горњим спратовима зграда или вишеспратних кућа, био је задатак који су припадници Бригаде обављали од почетка борбе с поплавама. Неким људима храна није могла бити достављена никако другачије него хеликоптером. Тамо где се могло, храна је допремана камионима. Возачи камиона с храном и цистернама с пијаћом водом стизали су до Лазаревца, Обреновца, Свилајнца, Чачка, Крагу-

јевца... Осмех исцрпљених жена и деце, чији су мужеви и очеви спасавали комшије и суграђане на неком другом месту, у некој другој улици, били су им највећа награда. За то време део командног и батаљона за противтерористичка дејства с моторним возилима „пинзгауер“ и ТАМ у рејону Шапца раде на изради и ојачању бедема. Тог дана евакуисано је 270 особа.

Опкољени дубоком ВОДОМ

Права драма, чак и за искусне припаднике Специјалне бригаде, рониоце и падобранце, настала је трећег поплавног дана, када су у Обреновцу извлачили жене и децу из зграда које су биле окружене водом. Од капетана Бранимира Јанковића из извиђачко-диверзантског батаљона сазнали смо да су припадници 63. падобранског и 72. извиђачко-диверзантског батаљона, осим допремања хране, учествовали и у спасавању најугроженијих породица из поплавлених кућа.

– Хеликоптером, осмицом, долетели смо до једне поплављене куће у којој је, под кровом, остала заробљена вишечлана породица с малом децом. Када смо стигли, рекли су нам да им нико није био три дана и да су већ изгубили сваку наду. Били су без хране и воде, обесхрабрани. Ипак, када се падобранац спустио ужетом до њих, породица није хтела да напусти кућу, чак ни после петнаестоминутног убеђивања.





Нисмо могли да им наредимо да се евакуишу и хеликоптер се вратио. Оставили смо им храну, разочарани њиховим понашањем. Срећом, то се није често дешавало. Критично је било и у обреновачкој касарни, опкољеној дубоком водом, одакле смо, после велике драме, извукли тридесетак угрожених. Падобранци су уносили децу и жене у хеликоптер који је лебдео око пола метра над водом, људи су били на ивици снага, нервозни... Слично је било и у Равногорској улици, где је чувена школа „Јефимија“, у насељу Рајковац, одатле смо у сумрак извукли око 300

људи. Хеликоптери су се враћали све док није пао мрак, сведочи Драган Стојадиновић из 72. противдиверзантског баталјона.

Борба с воденом стихијом настављена је и следећих дана, 20. и 21. маја, на подручју Обреновца, Шапца, Дољевца... Допремају се храна и вода, најугроженији се евакуишу. Иако осећају умор и исцрпљеност, припадници Специјалне бригаде наше војске немају времена за предах. Кажу, одмориће се кад прође напад водене стихије. ■

Прихватни центри

На територији Србије до данас је евакуисано 31.873 лица с угрожених подручја, поплављено је 2.260 објеката, а угрожена су 1.763 објекта. У Београду је обезбеђено 4.000 места за смештај евакуисаних грађана, а тај број се константно повећава.

Угрожено становништво које у Београду нема рођаке или пријатеље код којих би могли да бораве током трајања ванредне ситуације, смештено је у више десетина прихваталишта у главном граду.

У прихватним центрима у Београду борави 4.971 особа из поплавлених подручја. У Комбанк арени смештено је 466 људи, а тај број се константно повећава. Тријаж је до сада прошло 14.600 евакуисаних грађана.

Евакуисани грађани смештени су и у београдским школама, Спортском центру „Шумице“, касарни „Мајор Милан Тепић“ у Јакову, халама Београдског сајма и ФМП у Железнику, Студентском дому „Карабурма“, Студентском граду и Студентском дому „4. април“ на Вождовцу. Такође, отворен је нови центар за тријажу и пријем евакуисаних лица у просторијама Факултета спорта и физичког васпитања на Кошутњаку.

Житељи Обреновца и Барича смештени су, такође, на Факултету спорта и физичког васпитања на Кошутњаку.

Припадници Центра за мировне операције на бедемима Саве

У помоћ колегама који су неколико дана непрекидно пружали помоћ грађанима на подручјима које су задесиле поплаве изазване обилним падавинама притекли су припадници Центра за мировне операције. Двадесет припадника Центра, који нису ангажовани у мултинационалним операцијама широм света, добровољно се пријавило да помогне ојачавању бедема код градске плаже у Шапцу, а према речима начелника тог састава пуковника Миливоја Пајовића, када је оцењено да водена стихија прети селу Дреновац код Шапца, са припадницима „Кобри“ упутили су се на ту локацију. Том приликом напуњено је више од 10.000 џакова с песком, који су послужили као бедем да заустави набујалу реку.





Припадници ВиПВО помажу угроженом становништву

Када је небо једини пут

Од првог дана када су обилне кише проузроковале незапамћене поплаве широм наше земље, елисе хеликоптера 204. и 98.

ваздухопловне бригаде Војске Србије парале су небо над поплавленим градовима, а на стајанки аеродрома у Батајници смењивале су се посаде и техничари – једни слећу, док се други спремају да полете. Задатак је свима био исти – помоћи угроженом становништву тамо где је једино из ваздуха помоћ могућа. А заглушујућа бука ваздухоплова била је многима утеха да нису заборављени.

Десет хеликоптера у току претходних пет дана евакуисало је више од 3.000 људи, допремило 45.000 литара воде за пиће и 35 тона хране, одеће, медицинског материјала, опреме за бебе и других потрепштина у рејоне Обреновца, Сремске Митровице, Шапца, Коцељеве, Уба, Малог Зворника, Лучана, Чачка.... Осим на небу, 690 припадника ВиПВО било је ангажовано на терену где год је помоћ затребала, а запослени у Ваздухопловном заводу „Мома Станојловић“ даноноћно су се старали да ваздухоплови буду спремни за покрет. Војним хеликоптерима превозило се и медицинско особље и спасилачки тимови, а неке од најкомпликованијих евакуација ваздушним путем извели су припадници 204. ваздухопловне бригаде с тимом Специјалне бригаде и медицинским тимом.

Десет сати непрекидног лета

И дању и ноћу, припадници 204. и 98. ваздухопловне бригаде лоцирани на аеродрому у „Батајници“, као једна заједничка групација, с те позиције извршавали су задатке у свим деловима угрожених области северозападне и централне Србије. Према речима команданта 204. ваздухопловне бригаде бригадног генерала Предрага Бандића, током претходних шест дана, ангажоване су најспособније посаде хели-

коптера Ми-8, Ми-17 и „газела“, које су по изузетно лошем времену имале и до десет сати налета у дану, што значи десет сати непрекидног пилотирања хеликоптером – вансеријски физички напор.

– У почетној фази, посао су нам отежавали изузетно лоши временски услови и недостатак информација где је помоћ најпотребнија. Наша кључна улога у првим данима била је прикупљање информација и хитно вертикално извлачење најугроженијих, који су били изненађени оним што се у том тренутку десило – истиче генерал Бандић, додајући да је због тако сложене ситуације напор посада био натпросечан у сваком случају, а нарочито у сарадњи са припадницима Специјалне бригаде, који су вршили десантирања у деловима у којима су људи покушавали да пронађу спас на крововима и унутар вишеспратница.

После тога, објашњава он, уследио је период стабилизације времена, али с њим и пораст водостаја, који је преплавио куће и издвојио мале површине које су биле доступне да се народ сакрије.

– Тада смо, на основу приоритета које је формулисао Кризни штаб Републике Србије, извлачили становништво како бисмо спречили већу трагедију и евакуисали оне који су тражили хитну санитетску помоћ. У последњим данима нашег ангажовања, након извлачења на критичним подручјима, ра-



дило се и на дотуру хране, воде и санитарских потрепштина за места у којима су се сместили људи с поплавлених подручја. Посебно бих напоменуо и залагање припадника ВиПВО из свих јединица, који су уложили огроман напор да одрже насипе у околини Шапца и Сремске Митровице и, на тај начин, спрече потребу за нашим већим ангажовањем.

Уз збрињавање грађана и превоз неопходних намирница, припадници ВиПВО имали су задатак и да успоставе командно место на терену, у Обреновцу, два места за слетање у дневним и ноћним условима, извиђање терена, али проналажење места на којима су грађани угрожени.

– Најпре, нисмо имали довољно информација о местима која су била угрожена и под водом, а људи су били изненађени, као и многи локални штабови, јер их је затекла озбиљност несреће, док је вода пребрзо напредовала.

Имали смо још људи који су оспособљени, али нисмо имали више ваздухоплова – закључује генерал Бандић и наводи да су припадници ВиПВО показали да, када затреба, грађани Србије могу увек рачунати на њих, и на небу и на земљи.

Вире само кровови кућа

Најбољу слику о разорности поплава широм земље међу првима су могли су да сагледају наши пилоти. Пилот хеликоптера Ми-8 и Ми-17 капетан Бранко Милашиновић каже да од када су непогоде задесиле нашу земљу, његове колеге и он, сан и одмор ставили

су у „други план“, које је само адреналин надокнађивао.

– Када сам први дан кренуо на задатак, нисам могао ни да наслутим с каквим ћу се призорима успут сусрети. Нарочито с изразима лица људи који су нас дочекали, забринути, уплашени и у општој паници. Емоције су биле јаке, па човек, професионалац мора да све то стави на страну и да се фокусира на свој посао, како би га одрадио на најбољи могући начин. Најпре смо евакуисали жене и малу децу. У једном тренутку у хеликоптеру није било ниједно дете старије од десет година – наглашава капетан Милашиновић.

Људи су, како каже, у први мах одбијали евакуацију, али како је вода надилазила тако су схватили озбиљност ситуације и онда су сви желели да се евакуишу.

– Сећам се сцене када смо пред ноћ слетели у центар Обреновца да испоручимо воду, људи су тако похрлили ка хеликоптеру да смо се бринули за њихову безбедност, јер репни ротор може да буде опасан ако му приђете исувише близу. Нисам могао да останем за командама, изашао сам да помогнем да унесрећени људи што пре добију пијаћу воду.

Слику подручја које је захваћено поплавом је, према његовим речима, нешто што човек не може да замисли док не види.

– Вода је била до кровова, а људи су били на крововима. Слика терена на којој се ми спремамо пред полетање с „гугл мапа“ и карата, није више била употребљива. Било је тешко успоставити навигацију и наћи места којих више нема, јер су из воде вирили само кровови кућа. Саобраћајница, као ори-

јентира на земљи, није било. Било је изузетно напорно истовремено водити и навигацију, тражити доле људе, вршити залебдење како би се „специјалци“ спустили конопцем до мештана, јер нема места за слетањем, све је под водом – објашњава капетан Милашиновић, додајући да су од изузетно велике помоћи били пилоти који су са земље давали податке о местима где је могло да се слети, као и информације о терену. Уз то, у хеликоптерима је ангажован и додатни члан посаде који је посматрао препреке у виду далековода или при слетању и узлетању на неприступачне терене.

Према његовим речима, ретке су ситуације да се на малом простору нађе толико ваздухоплова из различитих јединица, па чак и различитих земаља и институција, а да све протекне „глатко“, али их је хумани задатак помоћи унесрећенима све ујединио.

– Видљивост је, у неким ситуацијама, била свега око 500 метара. Ипак смо летели, без обзира на постојеће метеоролошке услове – каже капетан Милашиновић и истиче да су веома често, током претходних дана, били у ситуацијама да извршавају задатке које до сада нису ни увежбавали или проучавали, тако да су и ваздухоплови и посаде, неретко, испитивали границе својих могућности.

Бака ме је држала за руку

У данима који су за нама није било предаха ни за потпоручницу др Марију Јовановић, лекара у Одељењу здравствене заштите 204. ваздухопловне бригаде. Подељени у тимове, медицинари су прихватили пацијенте евакуисане ваздушним путем и збрињавали их у свом стационару. Теже случајеве, онима којима је живот био у опасности, упућивали су у најближе медицинске центре.

– Овде смо већ 24 сата, кући нисмо ишли. У првих неколико дана и ми смо хеликоптерима ишли у евакуацију. Први тим који се упути на лице места указује помоћ људима који се затекну на терену, а остали су у хеликоптерима помагали старијима, мајкама са децом и хитним случајевима. Приликом једног ангажовања имала сам ситуацију да се жена гушила и требало ју је хит-

но, али безбедно транспортовати. Био је то за мене и људски и медицински изазов. У Јакову нас је сачекала екипа хитне помоћи и жену смо спасили – објашњава др Јовановић. Присећа се, такође, породиље која је због слабости организма и страха од летења колабирала. – Успела сам још у хеликopterу да је „повратим“ и безбедно предам хитној помоћи по слетању – каже она.

– Првога дана, када су због сложености ситуације и припадници Специјалне бригаде били ангажовани у евакуацији, у општем метежу испред врата хеликоптера, помогла сам једној баки, која се као хронични болесник бринула што је данима без терапије. Током читавог лета она ме је држала за руку. И један малишан питао ме је може ли у хеликоптер понети и свог зеку, кога је спасио и сакрио у кутији испод јакне – сећа се Марија.

У хеликоптерима је стално било много људи, прича потпоручника, а скупчен простор често је медицинским техничарима отежавао реаговање. Ипак, међу 15 до 20 малишана, трудница с малом децом, њихова професионалност дошла је до изражаја.

– С обзиром на то да су медицинске екипе сваког дана имале и до десет летова, јављале су нам се и мучнине и главобоље, али то никога није спречавало да се у потпуности посвети послу. Било је заморно, али смо настављали даље – наглашава др Јовановић.



Као човеку, искрена је она, најтеже јој је када се суочила с паником међу људима, која није престајала ни после евакуације.

– Било је тешко гледати њихова уплашена лица. Постављали су ми питања на која нисам знала одговоре – где су ми родитељи, шта нам је с децом, где су ми кућни љубимци, где ће нас сместити...

А као лекару, био ми је изазов да помогнем толиком броју људи, да водим рачуна о њиховом здрављу, као и да координирам рад медицинских тимова, који нису имали ни сата одмора – истиче др Јовановић, додајући да је висок морал припадника наше војске у најтежим тренуцима свима давао додатну снагу. ■



Припадници Речне флотиле у борби за људске животе

Изнад граница издржљ

Током ангажовања на спасавању људских живота и прижању помоћи становништву погођеном катастрофалним поплавама на више локација у Србији, припадници Речне флотиле спасили су и евакуисали више од 3.000 људи, напунили и превезли више од 40.000 врећа с песком и дотурили небројене количине најпотребнијих артикала хране и питке воде

Наређење за ангажовање на поплавама угроженим подручјима припаднике Речне флотиле није ни изненадило, нити затекло неспремне. Већ од среде, 14. маја, целокупан састав те, по много чему, специфичне јединице Копнене војске, налазио се у „пуној“ приправности за ангажовање.

Ангажовање где је најтеже

Пред вече истог дана екипе из састава Првог понтонирског батаљона изашле су, са средствима и опремом, на савске одбрамбене бедеме у Шапцу, у Општину Коцељева и села Лешница, Јелав и Брадићи у лозничкој општини. Током ноћи и преподнева наредног дана, ангажовано је 112 понтонираца, евакуисано 158 житеља и напуњено више од 800 врећа с песком. Започела је и достава хране и воде за пиће. У помоћ Лазаревцу упућен је други део јединице.

Истог дана, из новосадске касарне „Александар Берих“, пут најугроженијег Обреновца, кренуле су екипе ронилаца 93. ронилачке чете, људство и средства из састава Другог понтонирског батаљона, чији део одлази на угрожена места у Лајковац и Лучане, с задатком да евакуише угрожено становништво и дотура намирница и воде.

У петак, 16. маја, део ангажованог састава Речне флотиле премештен је на територију Уба, док се у Обреновцу снаге за спасавање и евакуацију ојачавају амфибијским транспортерима. После повратка из Лучана и Коцељеве и те

екипе Речне флотиле упућене су у Обреновац, као помоћ спасиоцима.

Нешто иза поноћи 17. маја, припадници Флотиле, ојачани сопственом механизацијом, са многобројним мештанима почели су да раде на ојачавању и утврђивању одбрамбеног бедема на Сави у селу Дреновац, да би у поподневним часовима, до један сат после поноћи наредног дана, ојачавали и одбрамбени бедем у селу Чеврнтија.

Целокупан састав Речне флотиле, користећи расположива средства и опрему, протеклих дана, тешких за поплављени регион и људе у њему, али и

целу Србију и сваког иоле добронамерног човека, радио је неуморно, ударнички, уз напрезање до крајњих граница издржљивости. Иако је пред њима, засигурно, још много изазова и непроспаваних ноћи, на одмор нико не помишља.

Рука спаса

Рониоци 93. ронилачке чете, опремљени најнеопходнијом опремом за хитно реаговање, чамцима с ванбродским моторима и с ронилачком опремом, стигли су у вечерњим сатима, у четвртак 15. маја, у поплављени Обреновац, тачније заселак Бело Поље, јужно од града – први. Командовао им је старији водник прве класе Бобан Ђоковић, инструктор роњења и најискуснији међу њима. Дочекали су их јака киша и потпуни мрак.

– Нашли смо се на потпуно непознатом месту. У мрклом мраку и у непрегледној води. Једва смо назирали



обрисе кућа и некадашњих улица. Одмах смо, око 21 час, започели извлачење становника – сведочи старији водник прве класе Ђоковић и додаје – прве, штуре информације о ситуацији у засеку добили смо од неколико мештана. Остали су се налазили у својим кућама, у које је бујица брзо продирала и већ достизала висину већу од 1,5 метра. Кретали смо се готово „на пипање“, усмеравани једино вапајима из кућа. „Дођите овамо, спасавајте нас“ – чуло се са свих страна. Све је деловало нестварно и застрашујуће.

– Иако смо оспособљени за овакве задатке, иако имамо искуства у реаго-

Битка за децу

Већи број деце, жена, међу којима и неколико трудница, старих и непокретних из потопљених делова Обреновца, пред првим таласом незаустављиве водене бујице евакуисан је у просторије обреновачке школе „Јефимија“. Не задуго. Водени талас убрзо је запретио и том, привремено изнађеном, смештају. Још се ни први страх унесрећених није стишао, завладао је нови. Почела је трка спасилаца с временом. Ангажовани су припадници Речне флотиле с амфибијским возилима. Иако преморене, посаде амфибија које нису спавале скоро 40 сати, успеле су да у кратком времену безбедно превезу на сигурну локацију све угрожене.

вању током поплава – наставља причу Ђоковић – на неке ситуације не можемо да утичемо. Када сам кренуо да превезем прву групу унесрећених, бујица ми је занела чамац на њиву с пластеником, чији ми се део обмотао око елисе мотора и зауставио га. Помислио сам, сада и

сам морам да се спасавам. Некако сам успео да ослободим елису и наставим даље. Од куће до куће. Убрзо су нам се придружиле још две мобилне екипе Другог понтонирског батаљона, тако да је евакуација била бржа.

Раме уз раме и са припадницима ватрогасне спасилачке јединице, до три сата иза поноћи, евакуисали смо становнике Белог Поља, и успели у томе. После смо се због надирања воде морали повући.

Документација на сигурном

Захваљујући брзом реаговању припадника Речне флотиле у Лучанима, из фабрике наменске индустрије „Милан Благојевић“ спасена је веома важна документација, која ће, после санирања последица катастрофалних поплава, омогућити несметан наставак производње значајне за наш одбрамбени систем.

Најсветији чин

Од првог момента ангажовања својих састава, пуковник Андрија Андрић, командант Речне флотиле, налазио се уз војнике и старешине на најкритичнијим местима. Најпре у Лозници, затим у Обреновцу, где је именован за команданта свих састава Војске Србије ангажованих на том подручју.

– Припадници Флотиле су професионално, одговорно и храбро, а пре свега хумано, улажући надљудске напоре извршили све добијене задатке приликом спасавања људи и током пружања помоћи становништву у овој катастрофи. Спасени животи, погледи и речи захвалности, посебно оних најнемоћнијих, деце, жена и старијих грађана, највеће су признање и сатисфакција сваком припаднику наше јединице. Целокупни састав Речне флотиле и овог пута је, попут осталих јединица, потврдио да је Војска и у најтежим ситуацијама уз свој народ – наглашава пуковник Андрић, одајући посебно признање посадама амфибијских возила, које су готово дводневним непрекидним ангажовањем, помериле границе људске издржљивости. ■



Ангажовање АБХ службе у спасавању

Абехајска мисија

Јединице АБХ службе наше војске – ЦУК АБХО Команде за обуку и 246. батаљон АБХО Команде Копнене Војске – протеклих дана биле су ангажоване у одбрани становништва од поплава и отклањању последица поплава – на пунктовима за израду водених препрека, односно превентивних насипа, водоснабдевању становништва пијаћом водом, те асанацији и биолошкој деkontаминацији терена после повлачења воде с поплавом угрожених терито-

дом помогли становништву Крушевца, Трстеника, Ћићевца, Појата, Обрежа, Ражња, Блага, Јагодине, Параћина и Ћуприје које су снабдевали водом, као и приликом израде насипа, те евакуације угроженог становништва и допремања хране.

Јењавањем поплавних таласа и повлачењем воде с угрожених терена, у општини Уб отпочела је асанација земљишта и биолошка деkontаминација,

Планиране активности

У наредном периоду, уз наставак већ започетих послова на отклањању последица поплава, у складу с потребом и захтевом локалних заједница и одлукама надлежних државних органа, биће пружена неопходна помоћ у асанацији и биолошкој деkontаминацији терена после повлачења воде, ради спречавања ширења болести и зараза од контаминације угинулих животиња, фекалним водама, контаминираним изворима водоснабдевања...

У ту сврху, у 246. батаљону у највиши степен приправност стављена су три вода за РХБ деkontаминацију, а ЦУК АБХО упућује још један састав јачине вода за деkontаминацију за асанацију терена и биолошку деkontаминацију. Поред тога, на терен се упућују и официри АБХ службе Центра и 246. батаљона у саставе координационих кризних штабова с задатком координације ангажованих цивилних и војних капацитета на асанацији терена, биолошкој деkontаминацији, дезинфекцији, дезинсекцији и дератизацији поплавлених подручја.



рија. Од свих задатака најкомплекснији и свакако најделикатнији јесте последњи, који подразумева предузимање организационих, санитарно-хигијенских, санитарно-техничких и осталих мера и активности на контаминираном терену (сточних пијаца, фарми, приватних домаћинстава, штала, азила за животиње, транспортних средстава за прикупљање угинулих животиња, ...), ради проналажења и обележавања места угинулих животиња и загађивача животне средине, с крајњим циљем заштите животне средине и спречавања ширења заразних болести на људе и животиње.

До сада су припадници поменутих јединица пожртвованим и преданим ра-

која се спроводи у сарадњи с ветеринарском службом Војске Србије, Републичком ветеринарском инспекцијом, јединицама МУП-а и Кризним штабом општине Уб. Најпре је на том задатку ангажован састав јачине вода за деkontаминацију из ЦУК АБХО, који је већ 18. маја отпочео реализацију задатка.

Током најинтензивнијих поплавних таласа на Западној Морави у одбрани становништва и објеката на обалама у граду Крушевцу и општини Ћићевац, на изради превентивних насипа била су ангажована 24 припадника Центра, уз сарадњу десет припадника 246. батаљона, који су само током неколико критич-

них сати 16. и 17. маја напустили и поставили више од 2.000 врећа песка.

У току првог дана ангажовања у селима општине Уб, привремени састав из ЦУК извршио је асанацију и биолошку деkontаминацију више од 600 квадратних метара зграда и околних простора и уклонио више од 240 тела угинуле стоке.

За асанацију и биолошку деkontаминацију ангажовано је шест моторних возила, од којих су три аутомобил-цистерне за деkontаминацију АЦД М78 и један аутомобил-цистерна за воду ЗМ, те уређај за деkontаминацију SaniJet C.921. ■

Помоћ као у рату

Уангажовању од последица поплава активно учествују војноздравствена и ветеринарска служба. Укључени су ВМА, Центар војномедицинских установа Београд, ВМЦ Нови Сад... Лекари из Сектора за превентивну медицину ВМА учествују у асанацији терена. Они тесно сарађују са ветеринарима из Министарства одбране и Војске. Њихов рад ће тек доћи до изражаја. Као и рад војних психолога.

Војномедицинска академија је, према речима начелника те установе бригадног генерала проф. др Маријана Новаковића, ставила на располагање једну хируршку, три интернистичке екипе, које су стално на терену – у прихватним центрима, затим хигијенско-епидемиолошке екипе, које од почетка прате ситуацију и све више ће се укључивати, јер се и потреба за њима увећава.

– Од старта смо организовали појачана дежурства, формирали специјал-

не тимове, припремили око 250 слободних кревета, с могућношћу повећања броја. Радимо 24 сата. Наше екипе су на терену, нарочито интернистичке. Посебна пажња посвећена је психолошким ефектима ових страдања, а формирали смо и екипе у којима су ангажовани клинички психолози и психијатри за помоћ становништву. Имамо понуде за донацијама и за убрзан процес набавки санитетског материјала и лекова – истиче генерал Новаковић.

ВМА се активно укључила у припрему и дотур хране, воде и опреме у најугроженија подручја ваздушним путем са хелидрома поред те установе.

– С обзиром на то да нам је хелидром овде, сви пацијенти који су били ургентни довожени су код нас и ми смо отворени 24 сата за све категорије пацијената. Они који не захтевају третман у болници, враћани су код родбине или у прихватне центре, а они који захтевају болничко лечење аутоматски остају овде. Припадници Војске и Министарства одбране су активно укључени у спасавања, тако да ВМА тек очекује удар, с обзиром на то да су људи свакодневно изложени великим напорима и да су сведоци страховитих судбина – каже пуковник проф. др Зоран Шегрт, начелник Сектора за лечење ВМА.

У здравствену помоћ становништву укључени су и припадници Центра војномедицинских установа Београд (ЦВМУ). Њихове две интернистичке медицинске екипе ангажоване су у збрињавању угрожених лица у прихватном центру „ЖМП“ Железник. У поменутом прихватном центру, од 19. маја на здравственом збрињавању угрожених лица непрекидно су ангажоване две војноздравствене интернистичке медицинске екипе – једна је с ВМА, а друга из ЦВМУ Београд. Екипе раде непрекидно и мењају се на 12 сати.

У збрињавање угрожених лица укључен је и ВМЦ Нови Сад. Из састава те установе, 17. маја две интерни-

Психолошка прва помоћ

– Психолози Министарства одбране и Војске Србије учествују у акцији „Психолошка прва помоћ“. Пружаће психосоцијалну подршку евакуисаним лицима, спасилачким екипама и екипама које ће вршити санацију терена. Координација свих тих активности биће организована преко психолошког кол-центра, који се налази на ВМА, где ће се прикупљати подаци о заинтересованим стручњацима – психолозима и психијатрима, који желе да учествују у тој акцији – каже специјалиста медицинске психологије с ВМА Горан Кличковић.

стичке медицинске екипе упућене су у сремскомитровачку болницу, где су прегледале пацијенте и транспортовале угрожена лица до медицинских установа у Новом Саду. И не само то, ВМЦ Нови Сад ставио је на располагање и своје капацитете – код њих је смештен део пацијената из Опште болнице Сремска Митровица, која је евакуисана.

Лекари с ВМА из Сектора за превентивну медицину укључени су у асанацију терена. Њихов рад ће тек доћи до изражаја, мада су већ екипе почеле да одлазе на терен. Наиме, 18. маја је на позив за слање екипе ВМА за превентивну заштиту у Обреновац, упућен тим који је предводио пуковник проф. др Радован Чеканац, епидемиолог и помоћник начелника ВМА. У саставу екипе били су и припадници ветеринарске службе. Дан касније, ангажована су три ветеринарска тима који су у сарадњи с кризним штабовима и цивилним структурама општина Обреновац и Уб учествовали у прикупљању живих и уклањању угинулих животиња. ■

Превентивна медицинска заштита

– У Сектору за превентивну медицину ВМА формирано је пет превентивно-медицинских тимова, који ће се смењивати. Тимови се састоје од лекара епидемиолога, специјалиста хигијене и од санитарних техничара. Такође, укључени су и лабораторијски и хемијски техничари, који ће на терену анализирати чистоћу и исправност воде и другог. Формиране су и екипе које ће се бавити дезинфекцијом, дезинсекцијом и дератизацијом (ДДД) и проценом хигијенско-епидемиолошке ситуације на терену – каже проф. др Соња Радаковић, начелница тог сектора.

Помоћ из иностранства

Србија има пријатеље

За помоћ Србији у спасавању угрожених из поплавлених подручја одазвали су се тимови из 17 земаља. Ту су тимови из Русије, Бугарске, Словеније, Немачке, Аустрије, Мађарске, Чешке, Македоније, Црне Горе, са пумпама великог капацитета и чамцима.



Руско Министарство за ванредне ситуације и цивилну заштиту упутило је 76 најбоље припремљених спасилаца из аеромобилног одреда „Центроспас“ и Центра за извођење нарочито ризичних операција „Лидер“, који су ангажовани у Обреновцу. Руски одред опремљен је свим што је неопходно за потрагу и спасавање у зони поплава. Достављена је високотехнолошка спасилачка опрема, мобилни агрегати, пумпе, ронилачка и специјална опрема, као и моторни чамци.

Из Русије је на нишки и београдски аеродром слетело више авиона са хуманитарном помоћи и техничком опремом.

Из Словеније је у Србију стигло 19 спасилаца са опремом.

Специјални спасилачки тим из Солуна, сачињен од осам људи, стигао је да помогне српским пријатељима.

Србији су притекли у помоћ и хеликоптери из Немачке, Швајцарске, Белорусије, Македоније и један из контингента Еулекса.

Седам хеликоптера из Словеније и Мађарске раде уз координацију Хеликоптерске јединице МУП-а Србије.

У Србију је стигло 40 спасилаца из Француске, специјализованих за одбрану од поплава, опремљених са два чамца за спасавање, неколико пумпи и осталом опремом. Реч је о интервентној јединици „број један“ која је специјализована за деловање у случају природних катастрофа, поплава, циклона, земљотреса, олуја...

Десет припадника Цивилне заштите из Хрватске, тим за испумпавање пумпама великог капацитета и тим за пречишћавање воде, стигао је у Србију.

У Јагодину и Свилајнац Бугарска је упутила два ватрогасна возила са 10 моторних пумпи, једно возило за испумпавање воде опремљено са пет пумпи, минибус опремљен са пет пумпи, возило опремљено са шест пумпи и два моторна чамца за спасавање.

Из Немачке је стигао 15-члани тим за испумпавање пумпама високог капацитета који ће бити ангажован на поплавом угроженим подручјима.

Угроженом становништву у Сремској Митровици у помоћ је стигло 57

спасилаца из Аустрије опремљених пумпама високог капацитета и чамцима.

У Обреновац је из Мађарске дошла спасилачка екипа од 27 људи, опремљена чамцима и санитетским возилима, као и хеликоптер.

На београдски аеродром слетели су и авиони са контингентом хуманитарне помоћи Уједињених нација. Први део помоћи састоји се из агрегата, пумпи за воду и чамаца за спасавање, а други део је храна и вода за најугроженије становништво.

Светски програм за храну упутио је 60 цистерни за воду, 24 агрегата, три система за пречишћавање воде и 10 чамаца за спасавање.

Црна Гора послала је седам камиона хуманитарне помоћи Србији и Босни и Херцеговини.

Из Хрватске је стигло 65 тона воде за пиће, а из Македоније 25.

Из Белорусије су стигла два хеликоптера Ми-8 са по шест спасилаца и три моторна чамца.

Тим спасилаца из Чешке опремљен пумпама високог капацитета, чамцем и возилима учествује у спасавању људи у Лазаревцу.

Шведска ће финансирати донацију пумпи великог капацитета Србији чија се вредност процењује на 20.000 евра.

Хуманитарна помоћ у износу од преко 400.000 хиљада евра, у име Владе Азербејџана допремљена је у Београд специјалним летом из Бакуа. Хуманитарна пошилка из Азербејџана састоји се и од моторних и пластичних чамаца, дизел генератора, пумпи и филтера за испумпавање воде, каца и канистера за воду, разноврсне опреме за спасилачке акције, гасних резервоара, шатора, топлих ћебади и друге опреме.

Македонска влада упутила је 75 специјалаца за спасавање у води, као помоћ Србији и БиХ у борби против поплава. У првој интервентној фази македонска влада је послала у Србију и БиХ и 45 пумпи за испумпавање воде, 35 агрегата, девет чамаца, 3.000 ћебади и лекове.

У помоћ се укључио и десеточлани хрватски тим са две пумпе високог капацитета и једном јединицом за пречишћавање воде, а на располагање је, у случају потребе, стављено још 15 алуминијумских чамаца из Хрватске.

Луксембург је упутио 24-члану екипу са шест спасилачких чамаца.

На располагању су и два кипарска чамца.

У Србију свакодневно стижу велике количине остале хуманитарне помоћи, храна, вода, ћебад, а расподелу координира Црвени крст.

Европска унија у Србију је упутила 12 алуминијумских и два моторна чамца, седам пумпи високог и 11 пумпи мањег капацитета. Упућена је и јединица за пречишћавање воде, а 16 хеликоптера стигло је или је на путу за Србију.

Уједињени Арапски Емирати упутити су Србији помоћ у износу од 10 милиона долара за санирање штете.

Европска инвестициона банка уплатила је првих милион и по евра, а Србија као земља која је отворила преговоре о чланству очекује велику подршку од својих партнера.

Многе земље уплаћују новчану помоћ, као што су то урадили Јапан, САД, Италија, Норвешка, Израел... ■

Помоћ Светске здравствене организације

Светска здравствена организација (СЗО) процењује стање у Србији, пре свега у вези са снабдевањем пијаћом водом и санитарним условима, како би предложила мере за очување јавног здравља. Високи представник СЗО Оливер Шмол, програмски менаџер Европског центра за животну средину и здравље, који је дошао у Србију, рекао је да је ситуација у Србији заиста трагична.

Шмол је нагласио да евакуисани становници, када се врате у своје домове и почну чишћење, обавезно морају имати на уму да би талог који је вода нанела у њихове куће могао бити загађен, било услед изливања канализације или токсичним хемикалијама.

Рачун за уплате хуманитарне помоћи

Мисија Републике Србије при Европској унији у Бриселу отворила је PayPal рачун преко кога је могуће уплатити хуманитарну помоћ, из 193 земље и региона, за жртве поплава у Србији.

Средства која се уплате директно се пребацују на наменски рачун Владе Србије отворен за помоћ отклањања последица елементарне непогоде.

Извештавање страних медија

Западни и руски медији опширно извештавају о поплавама које су задесиле Србију и Босну и Херцеговину, истичући да је реч о најгорим поплавама на Балкану у последњих више од 100 година. Ројтерс, АП, АФП и ББЦ су уз извештаје о ситуацији објавили и бројне фотографије са погођених места.

И руски електронски медији извештавају о „поплави века“ у земљама Балкана, у којој су се због обилних падавина изиле реке, изазвавши људске жртве, евакуацију хиљада људи из угрожених подручја и проглашавање ванредног стања. У својим извештајима, руске агенције наводе да је поплава у Србији довела до „катастрофе без преседана“.

РИА Новости наводи да у пружању помоћи угроженим регионима поред локалне војске и полиције учествују и спасиоци из иностранства, као и цивилно становништво ангажовано на јачању насипа код обала река.

Агенције су истакле да су се војсци, полицији и ватрогасцима придружиле на хиљаде добровољаца који помажу у постављању врећа са песком.

Најбољи српски тенисер Новак Ђоковић из Рима је ставио примедбу да светске агенције недовољно пажње посвећују „поплавама библијских размера“ у Србији и Босни и на свом твитеру апеловао је на добровољце да се укључе и помогну тамо где је помоћ потребна.

Медији, такође, детаљно извештавају о ситуацији у поплавленим градовима и подручјима у Босни и Херцеговини.

Име војника

Честито се нису ни ошћили смећови код Фекећића, а природа је оћет ударила. Ударила је великом водом, изненада, немилосрдно. Овај ћућ цела Србија је заваћила. Несрећи, какву ни књиге не ћамће, нико се није нагао.

Кроз ћоједине вароши и села, ћоћућ Крућња, мућна бућица ћроћућњала је силовићо и рушилачки. Некуда се, ћак, као у за-сћалом Обреновицу, вода с мраком ћодигла ћихо и ћодмукло ћро-гућавши за неколико саћи аућомобиле и ћриземља. Многи су о-сћали бесћомћни.

Како ћо у великим несрећама бива, сваки очај и безнаће ћраже своју ћроћивћежу у ћудима којима ни очај, ни безнаће нису доћу-ићћени. У нагвлачење коноћца с невољом оћет се ухваћио онај и-сћи сћрој, који се, и-сћорија каже, много ћућа ућуићао у неравноћрав-не бићке.

Бранко, Бојана, Љубиша, Душко, Немања, Невена... Сћарији водник, каћетћан, генерал, десетћар, мајор, ћоћћоручник... У чинове и имена на униформама нико им није гледао. Сви су они ћред очима Србије имали једно лице и једно име. Сви су они ћред народом били само – војници.

У „Кодексу часћи ћрићадника Војске Србије“, који већина ћих носи у ћету од кошуље, измећу о-сћалог ћише – „Промовишем основне вредности војне ћрофесије и на-сћојим да оне ћосћану моје врлине“. А онда су, уз реченицу или две објашњења наведене ће вредности: „верности оћаћбини, ћосвећености ћрофесији, оданости, храбрости, дисциплинованости, солидарности, човечности, досћојан-сћиво, ћожрћвованости и ћошћовање“. На ћом малом црвеном кар-ћону ћисано је сћћним словима оно шћо се доказује крућним дели-ма. Нажалости, величина војниковог дела мери се сћрам ћежине не-воље у којој се шћо дело чини. Сада је била ћрилика.

Када је ћодивљала Сава заћретћила да ћошћи највећи град бла-городне Мачве, ћрви човек Владе ућро је ћрсћом ућраво у војника и рекао – „Шабац не сме ћасћи!“ С каквим ли је мислима војник кренуо ћућ Шайца? Да ли је онај који му је шћолики ћерет сћавио на ћлећа веровао да га само он може ћонетћи? Верујемо да јестће.

Шабац, као шћо знамо, није ћао. Неће ни Србија. Велика мућна вода на многим местћима о-сћавила је за собом ћусћош, голе живо-ће и голо корење. Ако је за ућеху, сада се бар може видетћи колико је шћо корење јакo, дубоко и и-сћрећлетћано. Заједнишћиво у невољи, ћожрћвованости војника, ћолицајаца, ваћрогасаца, добровољаца ћо-казало је да ова земља може одолетћи многим недаћама.

Војнички ћозив био је у Србији одувек више обележје него ћро-фесија, више одрицање него занимање. Иако се обичан народ никада није ћревише ћрудео да разуме сложене односе унућар војног си-сћема и законитћости које у ћему владају, веома је добро судио ка-да је и колико ћегов војник жрћвоввао зарад добра земље.

Дочекивали су унесрећени граћани Србије у овим сћрашним ћо-ћлавама своје војнике као ћомоћ и сћас, раширеним рукама, са суза-ма и осмесима, са захвалношћу. Знали су колико шћа ћомоћ вреди и с којим је ризиком ћружена. За-шћо војницима у овој несрећи и нећого-ди не шћребају имена, ни ећолетће. Њихово име сада је ћихово дело. ■

